

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESA:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 37 (335) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. RUGSĖJO - SEPTEMBER 23 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

Visas praėjusios savaitės sen sacijas nustelbė tikrai didelė sensacija

APIE BERIJOS PABĖGIMĄ.

Tas reikalas bendrai esąs dar slaptas. Tačiau jau plačiau siai aprašytas. Visa pasaulinė spauda skelbia apie tą pabėgimą jau tūlas smulkmenas. Esą Amerikos tūli politiniai veikėjai jau buvę nuvykę, kažkur i Centrinę Ameriką, kur matėsi su pačiu Berija ir įsitikinę, kad tai esąs tikrai Berija. Jis norįs patekti į Jungtines Valstybes, tačiau šios jam statančios sąlygos — kad jis išduotų sovietines paslaptis. . . Bet ir išėjimo Berija neturįs kitokio, kaip tik patekti į JAV, nes kitur nie kur jam nesą ir negalį būti sau gu. Ypač jis gerai žinąs Trockio likimą, prie kurio ir jam tekę prikišti pirštus. . .

TAI YRA DIDELE SENSACIJA, BET AR TIKRA?

Kol kas visos žinios dar tenka vertinti labai atsargiai. Berijos pabėgimo galimybė yra labai abejotina. Trockis buvo išleistas. Bet po to jau nė vienas Rusijos opozicionierius gyvas nebuvo išleistas. Stalinas, pasimokęs iš Trockio paleidimo, kitų gyvų nepaleido. Todėl ir Berija negalėjo būti paleistas. Berija nebent sužinojęs, kas jam gresia, galėjo artimųjų pagalba pasprukti. Ma lenkovas gi, norėdamas suklaidinti užsienį ir tuo metu pritykoti Beriją kur nors likviduoti, paskelbė, kad jis esąs suimtas.

Versija, kad Berija samoksiminkų esąs paleistas iš Lubankos kalėjimo, nepatikima. Jeigu galėjo būti sudarytos to kios sąlygos, jog jis buvo paleistas, tai tokiu atveju jau greičiausia būtų sudarytos ir tokios sąlygos, kad jam nereikėjo iš Rusijos bėgti. Todėl be lieka viena galimybė, kad Beria nujautes, kas jo laukia, nelaukdamas suėmimo paspruko lėktuvu į užsienį.

SOVIETINĖ SPAUDA [TARTINA.]

Berija baisiai kolioja, bet, kaip paprastai būdavo, nereikalauja jo atiduoti teismui. Iš eitu, kad nėra kas atiduoti, todėl ir tokio reikalavimo nėra. . . Bet šiuo atveju tenka dar labai abejingai priimti šią sensaciją. Tenka labai suabejoti, ypač, kad jau ilgas laikas praėjo nuo to momento, kai buvo paskelbta apie jo suėmimą ir tikrai dabar iškyla sensacija, kad jis pabėgęs. Jeigu taip tikrai būtų buvę, tai reikia labai abejoti, kad taip ilgai galėtų likti paslaptis toks svarbus ir be galo reikšmingas pabėgimas.

Sensacija didina ir pašaliniai gandai, tur būt, komunistų planinami, — esą Berija jau susitikęs su Hitleriu, kuris taipgi esąs gyvas. . . Na, visokių atveju, ši sensacija paaiškės ilgai netrukus.

Einant prie rimtų dalykų, reikia pasakyti, kad rugsėjo 15 d. atidaryti

JTO PILNATIES POSĖDŽIAI,

kurių pirmininke išrinkta Indijos atstovė Vijaya Lakshmi Pandit, kuriai Kanados atstovas p. Pearson perdavė pirmininkavimo pareigas.

JAV sekr. Dulles JTO posėdžiuose pasakė programinę apie JAV užsienio politiką, kalbą, kurioje priminė, kad 3-sis Pasaulinis karas gresia labai didelėmis pasekmėmis, bet 2-jo Pasaulinio karo sąjungininkai nesutaria ir nesugyvena.

Rusijos premjeras dar 1943 metais teigė, kad rytai su vakarais galį sugyventi, de ja, Rusija nesilaiko šių teigimų realybėje, grynai dėl sovietinio imperializmo. Jeigu taip ir toliau sovietai neparodys geros valios, tai taika neįmanoma.

Panašiai

BOSTONE PASISAKĖ PREZIDENTAS EISENHOWERIS,

pabrėžęs, kad Amerika dės visas pastangas išlaikyti taiką, bet ne su mažesniu pasiryžimu sudraus ir agresorius, jeigu tikrai jie bandys savo kėslus.

Žydų spauda praneša, kad SOVIETUOSE PASIKARTO JA ANTISEMITIZMAS.

Ypač stiprią antisemitinę veiklą išvysčiusi rytinės Vokietijos valdžia. Daugybė žydų išsiusta į konclagerius. Visoje ryt. Vokietijoje laisvėje belikę tikrai apie 5.000 žydų.

Nemažą sensaciją sudarė

LENKIJOS ATSTOVO JTO PABĖGIMAS.

Karovič pabėgo ir paprašė JAV prieglaudos. Tuo tarpu Sovietų delegacija paskleidė gandus, kad Karovič esąs pagrobtas. Karovič gi padarė pa reiškimą, kad jis naudojasi pro ea ištrūkti iš sovietinės vergijos, kurioje nėra gyvenimo. Sensacingu būdu į pietinę Koreją Migu Nr. 15 yra pabėgęs šiaurinės Korejos lakūnas. Karo vadovybė pranešė, kad jam bus išduota 100.000 dol. premija, kuri buvo pažadėta ir jis gaus prieglaudą.

Teigiamas Europos stiprėjimui faktas yra, kad

ADENAUERIS PASIŪLĖ BIDAULT SUSITARIMĄ

visais klausimais, kurie yra Vokietijos nesutarti su Prancūzija. Jeigu įvyktų toks susitarimas, tai Europos apsigynimas nuo sovietinės agresijos labai pagerėtų.

Tenka įrašyti į šios savaitės kroniką ir tą faktą, kad JAV IŠSIUNČIA I EUROPA ATOMINĘ ARTILERIJĄ.

Tai pirmoji atominės artillerijos siunta. Tai yra 280 milimetrų kanuolės, siunčiamos su 868 JAV batolionu. Siunčiamos 3 baterijos po 2 kanuoles kiekvienoje. Tai yra mechanizuotos visu 100 procentų baterijos. Jos bus vakarinėje Vokietijoje.

SNIEGO PŪGA TIMMINSE.

Aukso kasyklų srity — Timmins, Ont., šiomis dienomis siautė didžiulė sniego pūga, kuri nuvertė medžių, telegrafo stulpų ir tt. Retai pasitaiko šiuo metu tokios pūgos.

Kinijos nelaisvėje buvęs JAV generolas pareiškė, kad komunistai jį tardė be pertraukos 60 valandų, o kai jis nesutiko pasirašyti suklustoto parodymo, komunistai pareiškė — išlupsią jam liežuvį.

New Yorko BALFo apskritis ėmėsi iniciatyvos suorganizuoti 1953 m. rudens vėjauš komitetą, rugsėjo 18 d., 7 val. vakare BALFo patalpose.

Spalio 2—3 dd. Bretono ir Detroito BALFo skyriai praves viešas rinkliavas dežutėmis tų miestų gatvėse. Valdžios leidimai rinkliavai jau gauti.

Eisenhoweris pasirašė draugingumo sutartį su Japonija.

Prancūzijos premjeras Laniel pakviestas į Washingtoną pasitarti su Eisenhoweriu.

Ch. Kersten VLIKo posėdyje, skirtame jo garbei. Iš kairės į dešinę: LAIC atstovė p. Kizytė, JAV Kongreso narys Ch. Kersten, VLIKo pirmininkas M. Krupavičius, ilnnois lietuvių prekybos buto prezidentas A. Rudis, VLIKo VT pirmininkas prof. K. Žalkauskas ir VLIKo narys J. Jakš-Tyris.

Tinkamai pasiruoškime liudyti Kersteno komitetui

Kaip lietuvių visuomenei jau jau žinoma, Kersteno Rezoliucija 346, kuria buvo pasiūlyta JAV Kongresui iširti Pa baltijo kraštų pagrobimą bei pavergimą, buvo vienbalsiai Atstovų Buto priimta, toje rezoliucijoje numatytas tyrinėti mo komitetas iš 7 kongresmanų paskirtas ir jo darbui reikalingų lėšų asignuota. Prie komiteto sudarytas techninis štabas jau dirba. Vieši liudininkų apklausinėjimai prasidės dar šiais metais, gal lapkričio mėn., kai Komiteto pirmininkas kongr. Charles J. Kersten bus sugrįžęs iš Europos.

Rezoliucijos 346 pravedimas JAV Kongrese buvo tik pirmas mūsų, Amerikos lietuvių, sėkmingų pastangų etapas. Ko voje už Lietuvos laisvę daug reikšmingesnis bus tinkamas pateikimas kaltinimo, su kuriuo mes išeiname prieš mūsų Tėvynės grobiką ir pavergėją — komunistinę Rusiją. Šis kaltinimas turi būti pirmas ir stipriausias paremtas. Neturi būti užmiršta jokia Sovietų apgaulė ar niekšybė, panaudota Lietuvos pavergimui ir jos žmonių naikinimui.

Todėl Amerikos Lietuvių Taryba, norėdama padėti Kersteno Komitetui tinkamai atlikti jam pavestą darbą, kreipiasi į lietuvių visuomenę, pirmoje eilėje, į tuos, kurie gyvena Lietuvoje bolševikų agresijos ir okupacijos metu, ir ragina juos visu rūpestingumu pasiruošti atlikti svarbią tautinę lietuvių pareigą — liudyti Kersteno Komitetui žodžiu ir pateikti visus turimus dokumentus, įrodančius bolševikų įvykdytą klastą, smurtą ir terorą Lietuvos ir jos gyventojų atžvilgiu.

Lietuvos pagrobimui bei pavergimui objektingai ir pilnai nušviesti turės būti iškelti ir liudininkų parodymais bei dokumentais paremti šie dalykai:

Lietuvos nepriklausomybės metais su Sovietų Rusija pasirašytos sutartys (nepuolimo, agresijos sąvokos definicijos, savitarpio pagalbos), jų sudarymo aplinkybės ir Sovietų vyriausybės atstovų pareiškimai; Molotovo — Ribbentropo su sitarimai 1939 m.;

Priverstinis Sovietų karinių bozių įvedimas Lietuvoje ir su tuo susijusių sutarčių iš Sovietų pusės sulaužymas;

Melagingi kaltinimai dėl tariamo Raudonosios Armijos karių persekiojimo ir grobimo;

Maskvos ultimatas ir Raudonosios Armijos įsiveržimas į Lietuvą;

ALT ATSISAUKIMAS

Apgaulingi rinkimai į „Liaudies Seimą“;

„Liaudies Seimo“ inscenizavimas ir jo nutarimai;

Sovietų valdininkai Lietuvos „liaudies vyriausybėje“;

Lietuvos vyriausybės narių, visuomenės veikėjų ir inteligentų suėmimai, žudymai ir tremimai;

Lietuvos kariuomenės sunaikinimas, prievarta įjungiant ją į Raudonąją Armiją;

Žemės nacionalizacija, imonių ir nekilnojamojo turto nusavinimas, asmeninių santaupų bankuose ir vertybės popierių konfiskavimas;

Dvasiškių, tikinčiųjų ir, bendrai, religijos persekiojimas;

Ekonominio Lietuvos gyvenimo griovimas, teismų ir svietimo sistemos ardymas;

Priverstinis valstybinės Sovietų paskolos brukimas Lietuvos žmonėms;

Masiniai gyventojų areštai, žudymai ir deportacijos;

Visi kiti bolševikų įvykdyti klastos ir smurto veiksmai, nukreipti prieš Lietuvą ir jos žmones.

Visai suprantama, kad Kersteno tyrinėjimo komitetui, kaip ir teismui, bus svarbiausi tie liudininkai, kurie pateiks faktus, jų pačių betarpiškai patirtus, matytus ar išgyventus. Tokius faktus paliudijant, bus svarbu nurodyti datas, pavardes ir eventualiai išeikti turimus dokumentus. Taigi liudininkas faktas liudytojui turi būti neabejotinai gerai žinomas.

Planingam Lietuvos bylos paruošimui viešiesiems Kersteno Komiteto apklausinėjimams reikalinga iš anksto sudaryti liudininkų sąrašą ir surinkti visą dokumentinę medžiagą. Dėl to ALT Vykdomas Komitetas prašo visus asmenis, kurie gali sakyta prasme paliudyti, nedelsiant atsilipti.

1) suteikiant trumpą parodymą apie žinomą faktą ar faktus drauge su savo vardu, pavarde ir adresu;

2) nurodant kitus galimus liudininkus (jų pavardes ir adresus) tuo pačiu specifiniu ar kitokiu, su Lietuvos pavergimu susijusiu, klausimu;

3) pristatant turimus dokumentus ar jų fotostatines kopijas ar nurodant asmenis, kurie tokių dokumentų turi ar galėtų turėti.

Žodžiu, prašomi atsilipti visi, kurie patys gali paliudyti

ai žino kitus asmenis, galimus liudininkus.

Parodymus ir visas kitas informacijas siųsti:

Lithuanian American Council, Inc. 1739 South Halsted Street Chicago 8, Illinois.

Profesinių ir kitokių organizacijų valdybos raginamos, savo ruožtu, paraginti savo narius ir padėti šią parodymų surinkimo akciją praveisti organizacijų ribose.

Reikalas skubus. Neatidėliodami ir su visu kruopštumu įsijunkime į teisingą kovą už Lietuvos laisvę. Suteikdami galimai gausiau įrodomosios medžiagos, padėsime šio galingo krašto įstatymų leidimo įstaiagai viešai, autoritetingai, įtikinamai ir visiems laikams demaskuoti Lietuvos grobiko smurtą, klastą ir genocidinę politiką.

Amerikos Lietuvių Taryba

Vykdomasis Komitetas.

MONRTEALIS TAMPA

KANADOS CENTRU.

Ottawoje veikęs Kanados filmų centras nutarė persikelti į Montrealį, nors ir yra sunkumų, nes tenka keltis bent 500 šeimų. Bet kadangi Montrealy koncentruojasi geriausi artistai, muzikai, teatriniai, ansambliai ir čia yra Kanados televizijos centras, tai filmų centras, nežiūrint visų sunkumų, vis dėlto čia keliai. Cote des Liesee Road jau nupirktas plotas žemės, kuriame filmų centras statys 5 milijonų vertės savo pastatus.

Rugsėjo 5 ir 6 dd. Hanoveryje buvo susirinkęs posėdžių Mažosios Lietuvos Tarybos prezidiumas. MLT prezidiumo pirm. E. Simonaitis referavo apie MLT rezistencijos atstovavimą VLIKe. Prezidiumo pirmininkas iš visų dalyvių susilaukė pritarimo. M. Gelžinis referavo apie JAV Kongreso nario Ch. Kersteno atvykimą į VLIKą ir jo planus pabaltiečiams padėti, nurodydamas, kaip reikėtų Kersteno akciją paremti.

Toliau buvo nusistatyta laikyti pasyviais MLT prezidiumo nariais ir tuos, kurie yra išvykę į užjūrius. Po plataus pasitarimo mažlietuvių organo „Keleivio“ reikalais buvo nusistatyta padaryti „Keleivį“ gyvu Mažosios Lietuvos lietuvių sąjūdžio organu. Šį rudenį, spalio mėnesį numatyta sušaukti visos Tarybos suvažiavimą, kuriame laukiama svarbių pareiškimų mūsų tėvynės reikalui.

2 LIETUVIAI UZMUSTI, 2 KRITISKAI SUZEISTI, PENKTAS PASODINTAS Į KALĖJIMĄ.

Rugpjūčio 18 d. eismo nelaimėjo Ontario provincijoje žuvo Zigmantas Butkus ir Julius Vaitkevičius. Vytautas Šadreika ir Vladas Šleiny, sunkiai sužeisti, yra St. Joseph's ligoninėje Toronte. Šias eilutes rašant jų sveikatos stovis buvo kritiškas. Stasys Prakas sėdi Bramptono valsčiaus kalėjime. Jis pakaltintas pavo jingai vairavęs automobilį.

Būrys jaunų lietuvių, kurie dirbo vasara prie tabako nuėmimo netoli Tillsonburgo, paskambinę į Toronto Prapakui, kad jis atvyktų savo mašina jų paimti. Suteimus, jiems penkiems važiuojant Dundas plentu netoli Cookville link Toronto, jų automobilis staiga atsitrenkė į sunkvežimio užpakalį ir buvo sutriuškintas. Vaitkevičius buvo išmestas iš mašinos ant plento ir mirė čia pat katastrofos vietoje tebešaukdamas: „Žiūrėk sunkvežimio, žiūrėk sunkvežimio!“... Zigmantas Butkus mirė nuo žaizdų pakelėje į ligoninę. Mašinos savininkas, kuris nelaimės metu ją vairavo, tik lengvai sužeistas.

Jis policijai aiškinasi, kad priešais atvažiuojančios mašinos prožektoriai jį apakinę ir jis nepastebėjęs ant plento be šviesų stovinčio sunkvežimio. Sunkvežimio šoferis ir kiti liudininkai aiškina, kad sunkvežimis sukęs nuo gazono stoties į plentą. Vienas liudininkas tvirtina, kad Prakapo mašina jį aplenkusi tokiu dideliu greičiu, kad jam atrodė, lyg jis eitų atbulas. Nelaimės vietoje plento pakraštyje, yra susisiekimo ženklai, leidžią važiuoti negreičiau kaip 30 mylių per valandą.

Šią korespondenciją rašant policija tebejieškojo Vaitkevičiaus giminių. Zigmantas Butkus buvo planavęs iš Toronto vykti tolyn pas savo tėvus į Chicago. Šleiny buvo įsimatriku liaves į Toronto universiteto miškininkystės fakultetą ir būtu turėjęs pradėti lankyti paskaitas šį pirmadienį. Pažymėtina, kad visi penki yra jaunuoliai, tarp 20 — 30 metų amžiaus.

Jonas J. Juškaitis.

LIETUVOS MINISTERIS VAIZDUOSE

Nepriklausomos Lietuvos atstovas Washingtono ministras Povilas Žadeikis ir jo šeima plačiai pavaizduoti „The Washington Star Pictorial Magazine“ rugsėjo 13 d. numery, 4-siuose vaizduose ir juos palydinčiu Doris Kanter straipsniu, kuriame pasisakoma apie Lietuvos ministerį Washingtono, apie Lietuvą ir ją okupavusią Sovietų Rusiją, apie Baltijos valstybes ir jų tragediją. Straipsnyje suminėta, kad p. Žadeikis yra vienas iš 7 atstovų, kurie Nepriklausomą Lietuvą atstovauja kitose valstybėse, nepripažįstančiose Rusijos Lietuvos okupacijos.

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO

Clevelando skyrus rugsėjo 27 d. (sekmadienį) 5 val. 30 min. vakare, Slovenian National House (6417 St. Clair Ave., Cleveland) rengia didelį rudens koncertą balių. Programoje dalyvaus operos solistai Juzė Krikštolaitytė, Stasys Liepa ir Clevelando „Ažuolų“ oktetas. Gautas pėlnas skiriamas Dr. Vydūno Studentų Skautų Šalpos Fondui ir Skautų spaudai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur.....	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct.	(su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Visiems lietuviams laisvajame pasaulyje

Jungtinių Amerikos Valstybių parlamentas, jo nariui Kersteniui pasiūlius, yra vienu balsu nutaręs iširti Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupavimo bei Sovietų Sąjungą įjungimo aplinkybes ir pasekmes.

Tai nepaprastai didelės reikšmės įvykis visoje mūsų išlaisvinimo kovoje. Tauriai JAV tautai ir kilniems jos vadovybėje stovintiems vyrams priklauso didžiausia visos lietuvių tautos padėka.

Mūsų broliai amerikiečiai, vadovaujami Amerikos Lietuvių Tarybos, prisidedami prie šio žygio, yra padarę neįkainojamą pasitarnavimą Lietuvai.

Tuo nutarimu sovietinis bolševizmas traukiamas tieson už mūsų laisvės ir nepriklausomybės išplėsimą.

Mūsų pareiga atskleisti prieš viso pasaulio akis tą baisią tikrovę, kas yra ištikę mūsų nelaimingą Tėvynę. Atskleisti ir pagrįsti faktai taip, jog laisvasis pasaulis abstulbtų akivaizdoje to, kas yra atsitikę su nieku nekaltais ramiais Lietuvos gyventojais. Tūkstančiai mūsų tautos kankinių

VISOMS PLB KRAŠTŲ VALDYBOMS

Lietuvos okupacijų tyrinėjimų reikalu Vykdamosios Tarybos pirmininkas ir Lietuvių Išlaikyti Tarybos valdytojas K. Žalkauskas išleido visoms PLB Kraštų Valdyboms bendrą raštą, kuriuo prašoma labai skubiai surinkti Kersteno komisijai reikalingus įrodymus. Minėtame bendraraštyje skelbiama:

„Kaip žinoma, neseniai JAV parlamentas priėmė Kersteno rezoluciją, kurią kongresas nutarė iširti Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių užgrobtumą. Kongresas jau yra paskyręs specialią iš 7 savo narių komisiją su Kerstenu prieškalyje, kuri turės praveisti tyrinėjimus. Šitoks parlamento žygis turi labai didelę reikšmę Lietuvos laisvinimo darbiui. Kalbamoji komisija savo tikslą pasieks tik tada, kai jai pavyks surinkti reikiamą medžiagą — liudininkų parodymus ir dokumentus. Tą medžiagą galime ir turime pristatyti pirmoje eilėje mes, lietuviai. Tad kas gyvas, kam brangi Lietuva ir jos laisvė, kuo skubiausiai turime imtis tos medžiagos rinkimo darbo.

Artimiausias ir svarbiausias Kersteno talkininkas yra Amerikos Lietuvių Taryba (ALT), kuri vadovauja šiam darbiui JAV-se. Visur kitur šio darbo suorganizavimas tenka VLIKui, kurį jis tikisi atlikti, glaudžiai bendradarbiaudamas su PLB Kraštų Valdybomis.

Tad, kreipdamiesi į Kraštų Valdybas, prašome labai skubiai surinkti:

a) dokumentinę medžiagą, b) svarbiausius ir rmičiausius liudininkus, kurie galėtų nušviesti ir įrodyti bolševikų darbus Lietuvoje:

1. Lietuvos užgrobtumo būdas ir metodai.

2. Prievartiniai rinkimai ir vadinamieji „liaudies seimai“.

3. Žmonių išvežimai iš Lietuvos į Rusiją ir apskritai tautos naikinimas - genocidas.

4. Lietuvos gyvenimo — valstybinio, kultūrinio, ekonominio — griovimas:

a) asmens nužmoginimas,

b) mokyklos laisvės panaikinimas,

c) šeimos griovimas,

d) vaikų nustatymas prieš tėvus,

e) tikėjimo persekiojimas ir t. t. ir t. t.

Žodžiu, reikia nušviesti visą bolševikų siautėjimą Lietuvoje ir jų padarytą mūsų valstybei bei tautai žalą pirmosios ir antrosios bolševikinės okupacijos metu. Žinios iš dabartinio Lietuvos gyvenimo ir kaip gyvena bolševikų okupacijoje žmogus yra ypatingai vertingos.

Kersteno komisija iš mūsų pateiktų žinių turi susidaryti ryškų ir pilną vaizdą, ką bolševikai padarė Lietuvoje su valstybe, tauta, žmogumi ir jo medžiaginiu, kultūriniu ir dvasiniu per amžius telktu lobiu. Svarbiausi yra tie liudininkai, kurie pasakojamąjį įvykį yra matę savo akimis. Teikiamoji medžiaga privalo būti faktų, o ne bendrinio pobūdžio.

Pirmoje eilėje Kraštų Valdybos prašomos pateikti liudininkų sąrašus, paduodant jų tikslų adresą ir pažymint, ką liudininkas galėtų parodyti. Kab) svarbiausius ir rmičiausius

„Lietuvos laisvės klausimas yra kartu ir Amerikos laisvės klausimas“.

Pirmasis kontaktas su atvykusiu į Europą JAV kongreso nariu Ch. Kerstenu ir jį lydintais ALT atstovais inž. A. Rudžiu ir LAIC direktore M. Kižyte buvo užmegztas Paryžiuje. Gavęs telegramą, Paryžiu išvyko Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas ir dalyvavo JAV ambasadoje įvykusio se dviejuose pėsėdžiuose. Kerstenas jų metu supažindino su kongreso sudarytą komisija, jos uždaviniais, savo numatytais darbais Europoje ir pareikšė norą pirmoje eilėje aplankyti VLIKą. Į Reutlingeną Kerstenas su savo žmona ir dukra, taip pat jį lydėję A. Rudis ir M. Kižytė atvyko rugpjūčio 29 d. vakare. Visi buvo apgyvendinti Traifelberge, už 12 km nuo Reutlingeno esančiame kaime kurort. Rugpjūčio 31 d. buvo sukvietas Vykd. Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo Kerstenai ir jį lydėję amerikiečiai lietuviai A. Rudis ir M. Kižytė. Posėdyje Kerstenas smulkiai išdėstė savo ir komosijos uždavinius, darbo planus, jų pobūdį ir tikslus.

Iškilmingas VLIKo posėdis. Rugšėjo 1 d. Vlikas buvo sukvietas iškilmingo posėdžio. Jame be VLIKo ir VT narių, taip pat dalyvavo ALT atstovai inž. A. Rudis ir LAIC — M. Kižytė. Posėdis Am. Balso buvo įrašytas į magnetofono juosteles ir paskelbtas per radiją. Kerstenui VLIKo narius pristatė pirm. M. Krupavičius, o VLIKui Kersteną ir A. Rudį — M. Kižytė.

VLIKo PIRMININKAS

M. KRUPAVIČIUS

ta proga pasakė šią kalbą:

Mielas JAV parlamento atstove Kerstena, brangūs ALT atstovai p. Rudi ir p-le Kižyte, VLIKo, Vykdamosios Tarybos nariai ir svečiai! Jungtinės Amerikos Valstybės lietuviai iš seno vadina antrąją Lietuvą. Ir ne be pagrindo. Antrosios Lietuvos vardą ji įgavo ne tiktaisi savo lietuvių gyventojų skaičium, nes po Lietuvos gal daugiausia ten lietuvių gyvena, bet taip pat savo susitvar kymu. Lietuviai ten pasijuto esą savo krašte. Statė bažnyčias, statė mokyklas, organizavo organizacijas, leido laikraščius ir knygas. Žodžiu, įsikūrė lyg ir valstybė valstybėje. Nuo pirmųjų lietuvių gyvenimo laikų vyravo įsitikinimas, kad niekur nėra lietuviui laisvesnio krašto ir laimingesnio negu JAV, ir nuo šių laikų ligi dabartinių tas įsitikinimas liko. Kai nustojom nepriklausomybės, bolševikams atėjus pirmą kartą, lietuvių tautoj staciai buvo kuriamos legendos, kad ne kas kitas, bet ame-

spalio 1 d., pageidaujama, kad iki to laiko šitų liudininkų ir tu rimos dokumentacijos sąrašus Kraštų Valdybos pristatytų ALTai šiuo adresu: Lithuanian American Council, 1739 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill., USA. Tai bus pirmoji darbo dalis. Atlikus šį darbą, prašoma pradėti surašinėti pačius liudininkų parodymus. Aiškiai ir detalčiai žinomus faktus parašo liudininkas, nurodymas nam įvykių datą, vietą, dalyvius ir tt. ir tt. Surašytus nurodymus pasirašo pats liudininkas, o jo parašą patvirtina savivaldybinis įstaiga: notaras, policija, būrmitras ir pan. Ypa tingais atvejais galima pasitenkinti bendruomenės apylinkės pirmininko ar seniūno patvirtinimu. Darbo suorganizavimo būdas paliekamas pačioms Kraštų Valdyboms. Atliktų darbų apyskaitą prašoma tuoj pat siųsti Vykdamajai Tarybai (14b) Reutlingen, Lederstr. 94.

Šia proga primename, kad komisijos darbo laikas yra neilgas. Padarykime visa, nesigailėdami nei savęs, nei laiko, kad lietuvių turimoji medžiaga laiku pasiektų komisiją. Tas darbas yra egzaminas, kuris parodys, kiek mes esame pasiryžę patarnauti savo Tėvynės reikalams“.

Elta.

Kerstenas lankosi VLIK'e

rikiečiai grąžins laisvę Lietuvai ir kad amerikiečiai yra pasirengę visapadaryti, jog nė vieno krašto pasaulyje nebūtų pavergtos. Sakau, legendos, nes staciai legendas pasakoja, kad, esą, amerikiečiai jau anais laikais po Lietuvą vaikščiojo, ragino ir organizavo, tikino ir užtikrino, kad taip tikrai bus. Kad mes atsidūrėme trentyje, išvaryti iš savo tėvynės raudono priešo, mes vėl gavom progą tvirtai įsitikinti, kad tik JAV yra toji mūsų laisvės atrama, kuri ir mūsų neapvils. 1949 m. lankantis Vašingtone

Valstybės Departamente mums buvo pasakyta, kad nebijokite ir nesvyruokite, stipriausias bičiulis esame mes — ir mes jūsų niekadoms neapleisime. Bet pasistenkite bičiulų daugiau pasidaryti ten, kur jų turite mažiau, t. y. — Europoje. Ir mes matome, kad mums buvo pasakyta tiesa. Mes, Gerbiamas Atstove, su Amerika susidūrėme ne pirmą kartą dabar Tamstai atvažiavus, — ir visur mes turime pagalbos ir bendro su lais darbo pakeliui ir laisvę ir išsivadavimą. Bet tamsta atvažiavai ir čia su visai mums nauja ir jau seniai laukta naujiena, t. y. kad JAV yra visai realiai pasiryžusios Lietuvai padėti šia prasme, apie kurią esu pirmiau kalbėjęs. Tai yra didelis žygis. Tams darbas ir Tamstos priimtųjų Parlamento rezoliucija tai yra tik naujas lapas ir mūsų santykius, ir mūsų Lietuvos laisvę iš vienos pusės, iš antros pusės tai yra naujas argumentas, naujas įrodymas, kad JAV su savo tauta, su savo gyventojais nėra realūs žmonės, bet yra ir idealistai, kurie brangina ne tik savo, bet ir kitų tautų laisvę. Jiems paaukoti ir pinigų, ir žmonių, ir kraujo, matyti nėra kliūtis pasiekti tą savo idealą, t. y. suteikti ir garantuoti laisvę žmogui ir laisvę pasauliui.

Mielas Atstove! Mūsų lietuvis amerikietis, išgyvenęs iš seno Amerikoje, turi juk dvi tėvynes, t. y. JAV ir Lietuvą, senąją savo tėvų žemėlę. Ir abiem tėvynėm jis pasišventęs lygiai ir pasiryžęs aukotis ir dirbti. Aš manau, kad mūsų tautiečiai, apsigyvenę gana tirštai, nes apie milijoną žmonių Jūsų krašte skaitoma lietuvių, yra padėję ne tiktaisi sau įsikurti ir jaukiai gyventi, bet taip pat daug padėjo ir pačiam Jūsų kraštui. Lygiai lygiagrečiai, kada ateina reikalas remti Lietuvos bylą, taip pat atsidėję ją remia. Pirmoji Lietuvos nepriklausomybė buvo labai paremta ir mūsų tautiečių subidijuota iš JAV. Kada mes atsidūrėme dideliame pavojuje ir dabartiniu metu didelę nelaimę, lygiai tie patys mūsų tautiečiai Amerikoje, kurie yra kartu ir Amerikos piliečiai, stipriausiai susiorganizavę ir plačiausiai atidarę savo piniginę, remia tą siekiamą grąžinti mums laisvę. Pirmutinis kaip organizuotos lietuviškos visuomenės veikėjas yra ALT, arba Amerikos Lietuvių Taryba, kurios du garbingus atstovus turime ir savo tarpe. Ji, toji Taryba, gal daugiausia ir mus remia mūsų veikloje, ir nuoširdžiausiai, ir ji daugiausia prisidėjo prie to žygio, kurio vertę gerai suprastę mes šandien labai augštai keliame ir džiaugiamės Tamsta, kaip jo realizatorių, turėdami savo tarpe. Tad atpasakojęs trumpą istoriją, atpasakojęs tą giminytės ryšį, kuris yra tarp JAV ir Lietuvos, norėčiau konstatuoti, kad šios dienos įvykiai, susiję su Tamstos, p. Kerstena, atslankymu ir Tamstos darbu, su Tamstos rezoliucija, šitą giminytę dar sustiprins ir išaugins. Ir ji neišnyks per amžius, nes Lietuva moka būti dėkinga ir moka neužmiršti savo bičiulius. Pone Kerstena, aš visos kovojančios už savo laisvę ir bolševikų kryžiuojamos Lietuvos vardu reikiu Tamstai giliausią padėką. Lygiai prašau tą padėką perduoti Jūsų garbingai tautai. Mes tikime ir nenustosime tikėti — šalia Jūsų ir su Jumis kaip nu-

galėtojai žengsime ir laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Tada mes lietuvišką padėką, nuoširdžią padėką, tokią, kokią lietuvis lietuviui moka pareikšti, pareikšime jums savo žemėlėje. Ačiū, Gerbiamas Atstove, jums ir visai Jūsų tautai.

CH. KERSTENO ZODIS.

Į VLIKo Pirmininko sveikinimą, pasakytą specialaime VLIKo posėdyje, skirtame Kersteniui pagerbti, JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas atsakė tokia kalba:

Laisvės draugai! Kiekviena žmogiškoji būtybė turi savo laisvės draugą. Aš Jums čia perduodu sveikinimus Jungtinių Amerikos Valstybių, tos šalies, kuri yra gimusi laisvėje. Juk Amerika buvo sukurta tų žmonių, kurie daugiausia atbėgo iš tironų kraštų, siekdami sukurti valstybę, kur jie galėtų naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis, suteiktomis jiems paties Dievo. Šandien žmogaus laisvei vėl gresia pavojus visame pasaulyje, todėl Lietuvos laisvės reikalas yra ir Amerikos laisvės reikalas. Štai kodėl, mano nuomone, prezid. Eisenhaueris savo kalboje JAV Kongresui šių metų sausio mėnesį pareiškė:

„Mes niekada nepritarisime jokios tautos pavergimui“.

Pagrindinė Amerikos politinė filosofija yra išreikšta mūsų Nepriklausomybės Deklaracijoje: visi žmonės yra Visagalis sukurti lygūs su tam tikromis neatimamomis teisėmis, tarp kurių yra teisė ir laisvė ir teisė siekti laimės. Toje pačioje deklaracijoje pirmieji Amerikos steigėjai pareiškė, kad žmonės, patekę į tironiją, turi teisę ir pareigą nuversti tironiją ir sudaryti tokią vyriausybę, kuri užtikrintų jiems laimingą gyvenimą. Tai yra pagrindinė Amerikos politinė filosofija, kuria remdamasi Amerikos užsienio politika visada privalo viską daryti, ką tik ji gali kiekviena taikia priemone, kad įgalintų pavergtuosius žmones atgauti savo laisvę.

Jei Sovietų Sąjungai būtų leista pasiilkyti pavergtąsias tautas ilgą laiką, tai ji, kaip Jūs gerai žinote, paverstų šias tautas savo įrankiais tolimesnei agresijai pasaulyje vykdyti. Mano nuomone, Amerikos uždavinys yra daryti viską, kad Sovietų Sąjungos vykdomas pavergtųjų tautų pajungimas būtų panaikintas. Štai kodėl lietuvių tautos laisvę, amerikiečių tautos laisvę ir visų žmonių laisvę yra nedaloma. Mūsų Kongresinio Komiteto uždavinys yra kuo plačiausiai atskleisti Sovietų įvykdytos prieš Baltijos tautas agresijos faktus, taip pat atidengti gyvenimo tikrovę bolševikų vergijoje nuo tos agresijos pradžios ligi šių dienų.

Aš tikiu, kad politinė karyba šandien yra svarbesnė už karinę karybą, o propaganda, pagrįsta tiesa, yra pati svarbiausia politinės kovos dalis. Juk jeigu pasaulis žinotų viską, kas darosi anapus geležinės uždangos, tai žmonės visame pasaulyje padėtų pavergtus tautoms atgauti savo nepriklausomybę. Taigi mes norime Jūsų pagalbos atkreipti pasaulio dėmesį į šiuos faktus. Mes žinome, kad jūs ateisite į pagalbą. Mes padėsime jums. Sujungtomis jėgomis, sujungę savo rankas su mūsų kėičiančių brolių anapus geležinės uždangos spygliuotų vielų rankomis, mes padėsime galutinai nušluoti šias šėtoniškas jėgas nuo žemės paviršiaus. Iš savo širdies gilumos dėkoju jums visiems ir Jūsų didžiajam pirmininkui prel. Krupavičiui už malonų svetingumą, parodytą mums visiems.

INŽ. A. RUDIS,

Lietuvių Komercijos Rūmų pirmininkas, VLIKui, VT nariams ir svečiams perdavė ALT linkėjimus. Jis savo kalboje pareiškė, kad Amerikos Lietuvių Taryba labai palankiai seka VLIKo veikimą ir stengiasi kuo galėdama padėti Lietuvai. Tie žmonės, kurie sudaro ALT vadovybę, yra ilgamečiai laisvinimo darbo veteranai. Šimu-

tis, Grigaitis dirbo Lietuvai jau po Pirmojo karo. Jie su visais Amerikos lietuviams ir lietuvių tautos bičiuliais kiek galėdami rūpinosi Lietuvos laisvės byla. Kersteno komiteto praveisti tarydymai bus geriausias akivaizdžios tiesos dokumentas plačiajai visuomenei.

„Mes prašėme Dievo, pagalbos, ir jis mums tą pagalbą atsiuntė Kersteno asmenyje“, kalbėjo Amerikos lietuvių atstovas A. Rudis. „Lietuvos istorijoje tokio draugo mes dar nesame turėję“, pažymėjo. Kerstenas viską daro Lietuvos gerovei iš savo įsitikinimo. Ir jam reikia nuoširdžiai ateiti į pagalbą. ALT visiems pataria: veikite vieningai, drąsiai ir ryžtingai, meskite į šalį partinius ginčus, sutartinai kovokite dėl Lietuvos laisvės. Amerikos lietuviai trokšta, kad lietuviai visame laisvajame pasaulyje vieningai dirbtų laisvinimo darbą. „O mes iš savo pusės stengsimės viskuo padėti, jog Lietuva ir vėl būtų laisva“, baigė savo žodį ALT atstovas A. Rudis. VLIKo pirmininkas M. Krupavičius, atsakydamas į jo kalbą, užtikrino ALT atstovą, jog laisvinimo klausimais esame vieningi. Asmeninių ar grupinių nuomonių buvimas nekenkia laisvinimo darbiui. Mes esame kaip kariai, pasirengę eiti prie ginklo ten, kur esame laisvinimo darbiui reikalingi, — pažymėjo VLIKo Pirmininkas.

V. T-BOS PIRMININKAS

K. Žalkauskas savo kalboje užtikrino a. r. narį Kersteną ir ALT atstovus, kad Vykdamosi Taryba padarys viską, kas tik yra galima, stengdamosi atskleisti pasauliui tą baisųjį finį, kuris ir materialį smurtą, kuris buvo padarytas mūsų tautai. „Ir mes tikime, — kalbėjo VT Pirmininkas, — kad pasaulis tai pamatys ir pasidarys savo išvadą. Mus labai džiugina, kad šitame darbe mes einame taip glaudžiai ir taip gražiai su Amerikos lietuvių. Taigi eisime su jais ir viso pasaulio lietuvių ranka ir ranką, nes tai yra visų laisvajame pasaulyje gyvenančių mūsų tautiečių uždavinys — parodyti pasauliui tą smurtą, kuris yra mūsų padarytas. Leiskite Jus, didžiai gerbiamas Kongreso Nary, užtikrinti, kad mes viską padarysime, kas yra mūsų galioje, kad būtų pasauliui atvaizduotas tas smurtas, kuris buvo padarytas Lietuvai“.

Paskum Kersteniui, jo šeimai ir Amerikos lietuvių atstovams buvo įteiktos dovanos. Kerstenas dar kartą pabrėžė, jog žinąs mūsų gyvenimo tragediją. Tačiau jis iš savo pusės darys viską, kad pasaulis būtų laisvas, o mes visi galėtume pasisveikinti ir pasimatyti savo nepriklausomoje tėvynėje. Iškilmingas VLIKo posėdis buvo baigtas sveikinimu Amerikos Lietuvių Tarybai ir abiejų tautų himnais.

Rugšėjo 2 d. įvyko drauge su Kerstenu Baltų Tarybos posėdis. Jame dalyvavo estų atstovai pp. Selters, Jakobsen, latvių — Liepinš, Skaistlauks, šildė ir lietuvių — K. Žalkauskas ir Dr. P. Karvelis. Po pietų Kerstenas, daugiau pasikalbėjęs su latviais ir estais, išvyko į Nurenbergą. Turimomis žiniomis, Kerstenas aplankė Voikietijoje visai atskirą pareigūnų. Apie rugšėjo 20 d. numatoma drauge su baltų atstovais bendra spaudos konferencija Bonnoje. Jos metu Kerstenas nori painformuoti vokiečių ir užsienio spaudą apie savo kelionės tikslus ir Kongreso Koimteto darbą. Europoje Kerstenas numato aplankyti ir daugiau kraštų. Visur tiek jis, tiek ALT atstovai mūsų tautiečių sutinkami nepaprastai nuoširdžiai ir su dėkingumu. Reikalinga komisijai medžiaga atsidėjus renkama. Mūsų laisvinimo veiksniai reikią įsitikinti, kad susitikimas su Kerstenu ir ALT atstovais buvo ne tik malonus, bet ir didžiai naudingas bendram mūsų darbiui. Taip pat užmegzimas asmeninio kontakto tarp ALT atstovų ir VLIKo prisidės prie glaudesnio ir nuoširdesnio bendradarbiavimo.

Puikioje VEIDRODŽIŲ SALĖJE QUENSWAY HOTEL, 8 Queenston St., St. Catharines, š. m. spalio 3 d. 7.30 v. vakare estai rengiame savo draugijos 5 metų sukakčiai paminėti

šokius

Maloniai kviečiame lietuvius atsilankyti. GERAS ORKESTRAS. Įžanga 1,25 dol. Apsirengimas laisvas. PELNAS SKIRIAMAS LABDARYBEI.

BUS SMAGU VISIEMS!

ST. CATHARINES ESTŲ DRAUGIJA.

Mintys Tautos šventės proga

STEPONO KESGAILOS PASKAITA, SKAITYTA RUGSĖJO 13 D. MONTREALIO LIETUVIAMS.

Daugelis tautų per metus švenčia ne vieną Tautos šventę. Taip ir mūsų tauta švenčia Vasario Šešioliktą dieną — Lietuvos Nepriklausomybės šventę arba Lietuvos valstybės atkūrimo šventę ir Rugsėjo Aštuntosios dienos šventę. Rugsėjo Aštuntosios dienos šventę švenčiame nuo 1930 metų ir siejame su 1430 metų įvykiais — Vytauto Didžiojo sumanymu vainikuoti Lietuvos karaliaus vainiku.

Iškyla klausimas, kuriais su metimais lietuvių tauta pasirinko švęsti rugsėjo 8 dieną — Vytauto vainikavimo dieną — tautos šventę. Griežtai galima pasakyti, jog tai buvo padaryta ne monarchistinėmis sumetimais, nes Vytauto vainikavimas dėl lenkų klastos ir vėliau dėl jo mirties neįvyko. Jei čia būtų buvę monarchistiniai su metimai, tai lietuvių tauta tos šventei galėjo pasirinkti karaliaus Miudaugo vainikavimo dieną.

Kiekviena generacija palieka kitiems savo patyrimus bei laimėjimus, kuriuos būsimos kartos nori išlaikyti.

Kokį gi ypatingą palikimą Vytautinė Lietuva paliko mūsų laikams,

jog atsikūrusi Nepriklausoma Lietuva rado reikalo tautai net tautos šventę atžymėti, kad tuo būdu tautoje kuo plačiau paskleistų ano laiko įsidėmėtus atsitikimus.

Ligi Vytauto laikų Lietuva buvo paskiriusi valstybinių junginių. Didžiojo buvo laikomas tasai kunigaikštis, kuris valdė Vilniaus miestą ir jo sritį, kadangi Vilnius buvo laikomas valstybės centru. Sritinių kunigaikščių priklausomumas buvo nedidelis. Vytautas Didysis pirmasis užsibrėžė panaikinti sritines kunigaikštijas, ko jis ir buvo atsiekęs. Nors ir ankstyvesni Lietuvos valdovai stengėsi panaikinti sritinę Lietuvos kunigaikštijų galia, bet tai jiems nesisekė, arba tik dalinai pasisekė. Tiesa, pasitaikydavo, jog u jo valdymo metu sritiniai kunigaikščiai palikdavo ir toliau valdyti savo kunigaikštijas, bet jų valdžios charakteris Vitautui metu buvo visiškai kitoks, negu anksčiau. Taigi, matome, jog Vytautas valstybės te ritoriją sujungė į vieną politinį vienetą — į centralizuotą teisingą valstybę. Šitame valstybės perorganizavimo darbe ir glūdi vienas iš didžiausių Vytauto Didžiojo nuopelnų. Kiek vienas valdovas, kuris įvykdė valstybės sujungimą, ar tai senovės Egipte — Menes, ar Babilonijoje — Hamurapi, istorijos už tuos nuopelnus būva atitinkamai minimas ir pagerbiamas, nes tokie valdovai, lyg atspėdami tautos troškimą, visiems laikams palieka testamentą išsaugoti valstybės nepriklausomumą.

Po Krėvės unijos Jogaila galvojo valdyti ne tik Lenkiją, bet ir Lietuvą, tačiau Vytautas tam buvo priešingas ir ieškojo būdų sugrąžinti Lietuvai savarankiškumą. Kadangi Vytauto norai sutampa su mūsų

dabartinėmis tautinėmis aspiracijomis, todėl augščiau suminė tieji jo valstybės jungimo veiksmai ypač turi būti išryškinti visoms lietuvių tautos kartoms.

Įvedęs Lietuvą į Vakarų Europos valstybių tarpą ir sėkmingai gynęs valstybės sienas nuo priešo kėslių, Vytautas Didysis ne tik pats išgarsėjo, bet ir tėvynę išgarsino. Jį išgarsino ne tik karo žygiai, laimėtos kautynės, kaimyninių valstybių jo galios pripažinimas, bet ypač jo kaip visuomenininko nuopelnai, kuris savo karijerą pradėjo Jogailos vietininku, o baigė absoliutiniu suvereniniu monarchu. Jo politinio veikimo padariniai buvo tie, kad Lietuva paliko savarankišką ir europinę valstybę, kuri buvo valdoma didžiosios tolerancijos principais.

Šie jo didieji siekimai, laimėjimai bei principai, nepriklausomą valstybę atkūrus, ir buvo perkelti į tautos šventės — rugsėjo 8 dienos minėjimo programą.

Ne visa lietuvių tauta gali šiandien laisvai šią šventę švęsti. Tautos daugumas, nors ir būdami savo krašte, dėl negirdėtos priespaudos žiaurumo, negali nė užsiminti apie šios šventės šventimą. Gal tik kiek vienas paskirai, mintimis prisiminęs nepriklausomo gyvenimo laikotarpį, ir šios šventės minėjimo būdą bei jos paskirtį, įgaus dar daugiau pasiryžimo bei ištvermės grumtis su priešu ir kovoti dėl tų siekių, kurie buvo reikiami per šios šventės iškilmingus ir visiems brangius minėjimus.

Mes esame laimingi galėdami gyventi laisvame ir mums svetingai priklaudusiame Kana dos krašte. Mes čia turime savas, kad ir vargo lietuviškas mokyklas, savo spaudą, teatrą, choras, ruošiamie kultūrinės pramogos — minėjimus. Bet mes to jau nebeįvertiname. Jei šiandien iš Montrealyje priskaitomų arti 10.000 tautiečių tautos šventės minėjime ne pajėgiam užpildyti šios vos kelis šimtus talpiančios salės, puikiai parodo, kad rūko uždanga skirianti mūs nuo tėvynės Lietuvos vis žemiau ir žemiau leidžiasi ant mūsų akių. Lietuvos beržynėliai, bažnyčių bokštai, Nemuno šlaitai velkasi užmiršties plėnimis, bėga nuo mūsų vis tolyn ir tolyn.

Netektų stebėtis jei tai atsitiktų su mūsų tautiečiais, kurie bėgdami nuo caristinės karinės prievolės, ar ieškodami geresnio gyvenimo apledo Lietuvos žemę, dar Lietuvai esant po caro jungu, ar pirmaisiais Lietuvos Nepriklausomybės metais, arba su tais, kurie Lietuvą pažįsta tik iš savo tėvelių pasakojimų bei močiutės jam padainuotų lietuviškų dainų, bet su didele širdgėla tenka pasakyti, kad tai atsitinka su vos prieš keletą metų į šį kraštą atvykusiais tautiečiais. Jei atsiranda mūsų tarpe tokių, kurie net universitetus baigę išsiži-

da esą lietuviškas, jei vienintelei lietuviškai gimnazijai Vokietijoje aukų rinkėjui drįstame duoti tik penkis centus, patys būdami kelių butų namo savininkais, puikiai parodo, kiek mums bėra brangi Lietuva, jos ateitis ir kaip mes greit užmiršome savo brolių skurdą Vokietijos lageriuose, kur patys ant savo kailio viską pergyvenome.

Dar skaudžiau, kad jau pasigirsta balsų: — Nepriklausomybė, hm, atvirai šnekan, gal, kam ir buvo gerai, tik ne visiems. . .

Tiktai taip atvirai šnekėdami ne vienas nepaklausiam:

o kur gi dabar mes būtume, jei Lietuva nebūtų turėjusi nepriklausomybės?

Ir toliau šnekėkim atvirai. Sakysime, 1918 metais Lietuva lieka, kaip buvus, Rusijos provincija, kažkeholiktoji sovietinė „respublika“ su visais malonumais. Po ilgų bado ir trėmimo metų, sakysime, prasideda vokiečių — rusų karas ir mes, kurie čia atsiradome, kažkokiu stebuklu tuomet išlikę dar gyvi, 1944 metais bėgame į Vokietiją, sulaukiame santarvininkų pergalės.

Rusų politrukai mus, kaip senus sovietinius piliečius, aptveria spygliuotomis tvoromis, o po to grąžina į ten, iš kur jau niekas nebegrįžta. Kai 1945-46 metais politrukų ir sumulintų santarvininkų daužomi šautuvų buožėmis rusai, lenkai neužsirašę ukrainiečiai ir kiti senieji sovietų piliečiai, varomi į vagonus pjaustėsi gerklės skustuvais, korėsi ant medžių, tai mes lietuviai dėkojome Dievui, kad buvome nepriklausomos valstybės piliečiai. Ir ne vienas kitatautis, net maža ka bendra turėjęs su Lietuva arba net dirbęs jos nenau-dai, prašė jam išrašyti lietuvių dokumentą, nes tai buvo gyvybės dokumentas. Netgi apja-kę Vakarų santarvininkai ne-drįso mus išduoti budeliams,

nes jų sostinėse sėdėjo laisvos Lietuvos įgalioji ministrai. Kas atsitiko su Gen. Vlasovo armijos kariais, kurie kovojo su bolševikais Wermacht'o pusėje? Buvo santarvininkų išduoti sovietams ir sovietiskai sutvarkyti. Kas atsitiko lietuviams jaunuoliams, kurie prie varta ar savanoriškai muše so vietinį žvėrį rytuose, talkininkaudami vokiečių armijai? Jie Vokietijoje nusimetė uniformas, prisiglaudė lietuvių stovyklose arba iš anapus spygliuotų nelaisvės vielių buvo paleisti dėl to, kad nepriklausomos Lietuvos pasiuntiniai įtiki no vyriausybės, jog tai buvo prievartos suklaidintos aukos, jog Lietuvoje vokiečiams neišdegė suorganizuoti atskirus dalinius. Ir tai nesunku buvo padaryti, nes Lietuva nebuvo pridariusi diplomatinį klaidų, nebuvo įsivėlus į kombinacijas su Hitleriu, iki okupacijų tragedijos pasiliko neutrali valstybė.

Rudens purvo aptaškytomis kolonomis pasiekę Vokietiją, greit pristigome lašinių ir kumpių, bet

dvasinės gėrybės, kurias mums davė laisva Lietuva, dar ir iki šiol leidžiame apyvartoti,

seniai jau pardavę arklis bei vežimus, seniai jau iš Jungtinių Tautų laivų išbarstyti visose žemės rutulio pakrantėse. Mūsų dailininkai, muzikai, mokslininkai Vokietijoje ir dabar už devynių marių, už devynių kalnų, savo kvalifikacijomis įrodė, kad jauna Lietuvos valstybė buvo pasiekusi Vakarų pasaulio kultūrinį lygį, valstybių, kurios nepriklausomai gyveno ilgus, šimtmečius.

Nenuostabu tad, kad daugelis krašty, priglaudusių mūsų pabėgėlius, jiems pripažino inokso laipsnius, suteiktus Vytauto Didžiojo universitete.

Norėdami palankiai nuteikti daugeliu atveju politrukų ap-

dumtus santarvininkus Vokietijoje, ko gi kito galėjom griebtis, kaip savo tautinių ansamblių, meno parodų, koncertų.

Per vieną koncertą Amerikos kariais, šeiminių buvo gen. Bedell Smith, kurį čiaurlio niečiai smulkiai informavo apie Lietuvą. Jis labai domėjosi mūsų likimu, žadėjo prisiminti tas žinias progai pasitaikius. Po to šis generolas buvo pasiūstas į Maskvą ministeriu, o dabar prezidentas Eisenhoweris paskyrė karinės žvalgybos viršininku.

Dėka mūsų kultūrininkų, mes igijome daugybę draugų Vakaruose. Vokiečių spauda dažnai minėdavo lietuvių chorų, baleto, meno ir muzikos pasirodymus.

Mes kartais mėgstame paleisti gerkles, girdi, Lietuva py-lė pinigų kariuomenei, kuri šokia ir tokia ir anokia. Ne, Lietuva pylė pinigų ne vien kariuomenei, bet ir ūkio pažangai ir kultūros lygiui kelti.

Kad mes Vakaruose pasirodėm ne tik su lašiniiais kumpiais ir spekuliantais, tai turime prisiminti, jog vyriausybės nesigailėjo nieko kultūrininkams, kaip iš gausybės rago pylėsi stipendijos, tur būt, kas trečias dailininkas, muzikas ir mokslininkas valdžios lėšomis buvo siunčiamas į užsienį pasi-tobulinti.

Kaip mes dabar nustebę pamatėm, kraštai, kur, girdi, medaus ir pieno upės teka, kur augščiausias pragyvenimo standartas, neturi nei savo tautinės operos, nei valstybinių teatrų, nei dialės akademijų. Tie reikalai paliekami labdarybei. O mūsų Lietuvai, žemdirbių krašteliui, nesigailėjo pinigų nei akademijoms, nei operai, nei teatrams. Visos Lietuvos vyriausybės suprato, kad

remiant kultūrinį gyvenimą, atidengsime savo veidą, ilgainiui pagimdysime genijus, kurie parodys, kas mes esam,

kuo mes skiriamės nuo kitų.

Mažam kraštui nelemta išgarsinti savo vardą diplomati-jai ar karo vadais, bet tik kultūra ir ūkiniu susitvarkymu. Ar kas, sakysime, laukia garši diplomatų ir narsių karvedžių iš tokios Šveicarijos, Danijos? Kažkaip ir nedera tokių dalykų laukti iš šių kraštų. Tačiau šie kraštai davė dvasios galiūnus: Pestalozzi, Anderse-ną, Ibseną, Griegą, šie kraštai pavyzdinčiai susitvarkė, įsivedę nuostabiai gražią demokra-tiją, kuri žavi net anglosaksus.

Dideli diplomatai ir karvedžiai gimsta per jėgą. Ir Čiur-chillis staiga pasidarė mažutis, kai iš po jo kojų išsprūdo jė-ga, o negabūs Amerikos diplo-matai pasidarė gabūs, kai prisikalė ginklų.

Laisvoji Lietuva su nedide-liais pakrypimais žengė tiesiu keliu, vykdydama Tautos Him-no žodžius „Ir šviesa ir tiesa“. Šių dviejų žodžių sukurtos vertybės nei rūdija, nei kandžių paliečiamos, nei karo bei žudy-nių sunaikinamos. Šiuos žo-džius vykdydami kūrėm tai, kas vadinama Amžinoji Lietu-va.

Nekaltinkime vienas kito dėl mus ir visą Rytų bei Centro Europą ištikusios tragedijos.

Kaip pasielgė didžioji galybė — Prancūzija, 45 milijonų tau-ta, užpulta vokiečių armijos?

45 milijonai prieš 85 milio-nus, tai ne 3 milijonai prieš 200 milijonų. Ir toji Vakarų galybė, kurios diplomatai tarp dvie-jų karų drebino savo kalbomis Tautų Sąjungos rūmų kolo-nas, teatsilaikė Hitlerio tankams tik porą savaičių.

Lietuvos okupacija tai buvo katastrofa, kad žemės drebė-jimas, kaip alkanų skėrių ant-plūdis, kaip maras, ir, žinoma, didžiųjų politikos ėjimas. Tai ne nuo mūsų priklausė, pačio-je esmėje ne nuo mūsų priklausys ir išvadavimas.

Tačiau tai nereiškia, kad mes šiandien turime sėdėti rankas sudėję ir laukti kol kiti laisvę mums iškovos. Mes turim jau šiandien ruošti tam didžiam žygiui, nesiskaldydami vienin-gai jungti savo išlaikytas jė-gas, kad lemiamoji valanda mus neužkluptų nepasiruošus.

Tėvynė Lietuva mus pagin-dė, mus užaugino, mus įteisi-no pasaulio bendruomenėje, kaip laisvos, kultūringos, vi-sur žinomos valstybės plie-čius, su dar ir dabar galiojan-čiu pasu, su diplomatiniais ats-tovais, su Vyriausioju Lietu-vos Išlaisvinimo Komitetu, su sava spauda, knygų leidyklo-mis, kultūrininkais, keliančiais mūsų vardą svetur, su tūkstan-čiais drabščių tautiečių, lau-kiančių jau ne be paskelbimo, bet išlaisvinimo laikinai už-grobtos amžinos Lietuvos.

Šiandien mes dėkojame mū-sų savanoriams — kūrėjams, ku-rių kraujas mums suteikė są-lygas laisvai suklestėti; dėko-kime žuvusiems nepriklausomy-bės karuose; dėkome aušri-ninkams ir varpininkams, pa-žadinusiems mūsų sąmonę; dė-kokime nepriklausomybės akto Nukelta į 9 pusl.

Nejaugi nesuprastas reikalas?

Jau seniai Argentinos Lietu-vių Bendruomenė yra para-ginta rinkti istorinę medžiagą Pasaulio Lietuvių Archyvu, bet archyvas turbūt dar nėra nieko gavęs. Gal nevienas, kaltina tam reikalui įgalio-tą asmenį ar pačią Bendruome-nės Centro Valdybą už šį ap-sileidimą, bet tai yra klaidin-gas manymas, nes yra kalta visuomenė, kuri gal nenorė-dama mažyčių išlaidų tyli ir neatsiliepa į įgaliojimo spau-doje tilpusius atsišaukimus ir prašymus, visą istorinę me-džiagą perduoti PLA, o da-bartį uždokumentuoti foto nuotraukose bei aprašymuose.

Šie Argentinos lietuvių vaiz-dai nėra džiugūs, bet turi bū-ti žinomi viso pasaulio lietu-viams. Gal ne vienas Argen-tinos lietuvis užsisąus ir auto-rių apkaltins, bet tai bus ne tikslu. Negi mes slėpdami tamsias gyvenimo dėmes, ti-kimės pagyromis užsiplėnyti nederamą pagarbą?

L. Kančauskas.

Argentinos lietuvių gyvenimo tikrovė

LAISKAS IŠ BUENOS AIRES.

Kas nėra šio krašto lietuvių gyvenimo praktiškai ar teore-tiškai gerai pažinęs, gal ne-kartą pripuolamai paskaitęs Argentinos lietuvių spaudą, kuri nėra tikrasis šio krašto lietuvių gyvenimo veidrodys, išvaizduoja, kad čia viskas tvarkoj ir net svajoja patekti į šio krašto lietuvių tarpą. Be to, spaudoje talpinamos trum-pos žinutės apie kultūrinį, vi-suomeninį, tautinį ir asmeni-nį daugelio lietuvių gyvenimą, prie geriausių norų užsienio lietuviams neįmanomą net gy-venimo vidurkį surasti. Todėl, bent trumpai perbėkime per tikrovės kampėli.

Daug kalbų ir sumanymų.

Dar prieš kelis metus Ar-gentinos lietuvių spaudoje skaičiau daug gražių sumany-mų tremtinių gelbėjimo rei-kaiais. Bene daugiausia trem-

tinii, o kartu ir mane suža-vėjo Argentinos lietuvių spau-doje tilpęs šio krašto lietuvių sumanymas bendromis auko-mis pastatyti namus, į ku-riuos būtų galima patalpinti iš Europos atvykusius tremti-nius, kad į šį kraštą kuo dau-giausia tremtinių patektų ir galėtų, pasak spaudos, taip ge-rai įsikurti, kaip kad senieji ateiviai yra įsikūrę. Praėjo metai — kiti ir daugiau, bet nuo to karto čia niekas nekal-ba apie panašių namų statybą.

Tremtinių atvykimui į Argen-tiną palengvinti buvo susitvė-ręs Emigracinis Komitetas, kuris pradžioje daug pasidar-bavo ir dėka jo nemažas skai-čius tremtinių iš Austrijos bei Italijos atvyko. Už tai ir aš esu šiam komitetui dėkingas. Deja, greit Komitete prasidė-jų trynimasis ir... baigėsi šio komiteto garbingas dar-

bas. Tiesa, dar buvo ir kitos kliūtys ne iš komiteto pusės, apie kurias kol kas tenka nu-tylėti.

Draugijų nuosavybėse galė-ti būti didelis lietuviybės iš-laikymo centras, bet to nėra, ir jaunoji lietuvių karta eina nutautėjimo keliais. Neviena me lietuviškame pasilinksmi-nime galima matyti dauguma vietinių negu lietuvių vaikų, o lietuvių vaikų galima rasti vietinių pasilinksmimuose ar klubuose. Daugelis seno-sios lietuvių kartos lietuvių dėl to sielojasi, bet viskas siel-varte palieka, o laikas bėgda mas vis daugiau lietuviškumo išrauna iš čia gimusių lietuvių vaikų.

Paskutiniu laiku sumany-mą Argentinos lietuvių spau-doje iškėlė Tautos Fondo Ats-tovybės Argentine pirminis kas Jonas Čikštas, bet ar šis sumanymas ras nuosirdų pri-tarimą atatinamų asmenų tarpe? Šis taurus lietuvis siū-lo gelbėti jaunąją kartą, jai su-teikiant galimybes ir patogū-mus daugiau prisilaikyti lie-

tuvių tarpe. Jis siūlo skubiai imtis lietuvių jaunimui tam tikro klubo įrengimo, kur jau-nimas galėtų susirinkti laisvo-mis valandomis ir tarpe lie-tuvių praleist — laiką, tikroje lietuviškoje dvasioje. J. Čikš-tas šiam reikalui aukėjo 50.000 pezų. Kadangi gerai pa-silaiko nemažas skaičius lie-tuvių, jei J. Čikšto pėdomis pasektų bent dešimt iš jų, rei-kalas galėtų būti pradėtas kad ir šiandien.

Skaudi tikrovė.

Koks sunkus lietuviškos spaudos kelias į lietuviškas pastoges, yra visiems gerai ži-noma, todėl jos platintojai bei leidėjai turi sukaupti vi-sas jėgas, kol knyga ar laik-raštis įperša vienam — kitam lietuviui. Argentine šis sun-kumas yra toks didelis, kad sunku bus įtikinti kitų kraš-ty lietuvių.

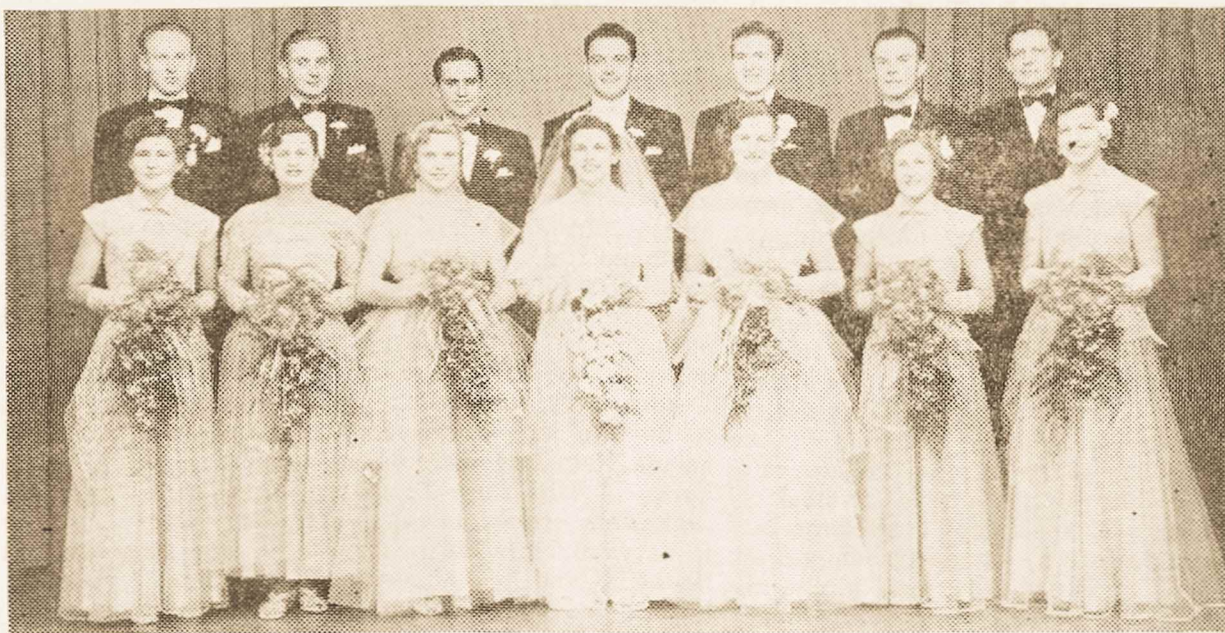
Vakaras su verslininkais.

Kiek Argentinoj yra lietu-vių verslininkų, kol kas nie-kam nėra žinoma, bet drąsiai

galima tvirtinti, kad jų yra daug. Prieš tryliką metų, ke-liams verslininkams kilo su-manymas kartą metuose su-rengti verslininkų pobuvį, kur galėtų prie bendro stalo pasi-dalinti mintimis ir sumany-mais vienas su kitu, po pir-mojo pobuvio verslininkai su-žavėti pasisekimu nutarė ri-rėti tradicinį pobuvį kiekvie-nais metais. Ir taip kas me-tai vyksta verslininkų subu-vimai.

Šiometinis, jau tryliktas iš-eilės, verslininkų pobuvis įvy-ko rugpjūčio 23 dieną Buen-os Aires Lietuvių Klube. Nors gražus būrys verslinin-kų susirinko, bet palyginus pa-gal jų esamą skaičių, bus vi-sai mažas nuosimtis. Kaip ma-tyti, kasmet vis daugiau (gal dėl praturtėjimo) nusigręžia nuo šio gražaus parengimo.

Nesigailui vakarą praleidęs tarpe verslininkų, tiktai gailuosi, kad neteko matyti dau-gelio verslininkų, kuriuos ma-čiau prieš 2—3 metus tokiuo-se pat pobuvuose. . .

HAMILTONIEČIO V. KAZEMKO IR MONTREALIETĖS A. PINKEVIČIUTĖS SUTUOKTUVĖS.

Iš kairės dešinėn pirmoje eilėje: Erta Šulmistraitė, Jonė Rimkevičiūtė, Dalia Paukotaitė, Aldona Pinkevičiūtė, Filiomena Pinkevičiūtė, Lena Šulmistraitė, Stasė Piečaitė; antroje eilėje: Jonas Vasiliauskas, Antanas Juška, Jonas Ramanauskas, Vytautas Kazemėkas, Sigitas Ramanauskas, Juozas Valiulis ir Povilas Lukavičius.

A. a. Magdalena
Norkeliūnaitė - Naruševičienė.

LIŪDNA SUKAKTIS.

Prieš 10 metų, 1943 m., rug-
sėjo 19 d., Montrealyje mirė
Magdalena Noruševičienė-Nor-
keliūnaitė, palikdama nuliūdi-
me vyrą Vincą, keturias duk-
teris, sūnų, brolių Dominiką
Norkeliūną, brolių Petrą ir se-
serį Oną Avižienienę Roches-
ter N. Y. Taipgi paliko tris
brolius ir vieną seserį Lietuvo-
je, su kuriais keletą paskutinių
savo gyvenimo metų, siaučiant
karui, neturėjo galimybių su-
sižinoti ir jų likimu begalo rū-
pinosi. Be to, dar liko dau-
giau giminių Lietuvoje ir Ka-
nadoje.

M. Noruševičienė mirė dar,
galima sakyti, jauna: vos su-
laukusi 50 m. amžiaus. Į Ka-
nadą atvyko 1921 m. pas vy-
rą, kuris buvo atvykęs prieš
pat pirmąjį pasaulinį karą.
Montrealyje jai, kaip ir ki-
tiems, tais laikais teko pergy-
venti ir sunkumų, nes vyras
keletą metų visiškai neturėjo
darbo, o pati buvo nestiprios
sveikatos; bet ji niekada nes-
iskundė, visada į gyvenimą žiū-
rėjo iš gerosios pusės. Kada
pradėjo suaugti šeima ir gyve-
nimas atrodė šviesesnis, tada
negalėtingoji mirtis nutraukė
jos gyvenimo siūlą, ir išplėšė
ją iš mūsų tarpo.

M. Noruševičienė buvo tai-
kaus būdo, gera lietuvė ir pa-

Valstybinis Eva Peron Pa-
minklo komitetas paskelbė
skulptoriaus Tomassi pagamin-
tą Eva Peron paminklo projek-
tą, kuris atitinka velionės pa-
sakytiems žodžiams: „Tegul
jis bus didžiausias pasaulyje.
Jis pirvalo būti padengtas „de-
scamisado“ figūra“. Paminklo
augštumas bus 137 metrai.
(New Yorko Laisvės stovylos
augštumas 91 metras; Rio de
Janeiro Kristaus — 38 met-
rai). Paminklo papėdė bus 77
metrų augštumo; 16 kolonų
vaizduos teisingumo ir kitus
simbolius; viršuje „discamisado“
figūra bus 60 metrų, vaiz-
duojanti darbininką, su skais-
čia ateitimi žiūrintį ateitin. Pa-
minkle bus 14 liftų. Paminklo
diametras bus 100 metrų, svers
jis 43.000 tonų. Viduje bus iš-
visų paminklo dalių matoma
kripta, kurioje 400 kilogramų
sveriančiame sidabriname
karste bus saugojama kristalo
kasketa su Eva Peron balzo-
muotu lavonu. Virš kriptos
bus marmurinė Eva Peron sto-
vykla. Tas gigantiškas pamink-
las bus pastatytas aikštėje prie
šais Prezidento rezidenciją,
tarpe Av. General Libertador
Can Martin, Figueroa Alcorta,
Tagle ir Libres del Sur.

Buenos Aires Civiliniame
Registre per pašta apsigėdė
Jonas Rundzaitis, gyvenantis
Venezueloje, su panele Elda
Skapavičiute iš San Fernando.
Jaunavedį atstovavo jo drau-
gas J. Pranskūnas. Liūdinin-
kai buvo V. Rimša su drau-
gais.

vyzdinga motina. Jos čia au-
gusi šeima išauklėta tikroji lie-
tuviškoji dvasioji. Viena iš duk-
terų — Miliukė keletą metų
darbavosi prie „Nepr. Lietu-
vos“, spausdindama stesojus.

Ši liūdna sukaktis primena
mums Noruševičienę kaip vie-
ną iš daugelio išeivijoje pavyz-
dingų ir gerų lietuvių, o šei-
mos giminių ir draugų tarpe,
kaip nuoširdų pilną malonum-
o ir pasitikėjimo asmenį. Lai
jai būna lengva Kanados žeme-
lė, o mes — šeima, giminės ir
draugai liūdime jos. D. N.

Kelionė erdvėn

KAIP JĄ ĮSIVAIZDUOJA LOS ANGELES UNIVERSI-
TETO FIZIKOS PROFESORIUS HEINZ HABER.

Išvykdamas į erdvę, žmogus
paliks savo gimtinę žemę, ku-
ri amžiais buvo jo gyvenimo
pagrindas. Joje žmogus susi-
formavo, išaugo. Kelionė į erd-
vę, todėl, yra ne vien tik tech-
ninė, bet ir biologinė ir medi-
cinos problema.

Tiesą, žmogus gali prisipa-
rinti prie kraštutinių gyveni-
mo sąlygų žemėje. Jis suge-
ba išsilaikyti pusiaujo karštyje,
kaip ir ašigalių šaltyje. Ta-
čiau, kas atsitiks su juo kai jis
užpakalys savęs paliks mus su
pančią ir saugojančią atmosfe-
rą ir atsidsurs tuščioje už jo
erdvėje?

Ten nebus kvėpavimui rei-
kalingo deguonies.

Ten, išnykus atmosferiniam
slėgimui, jo gyslose pradės vir-
ti kraujas.

Ten jį pasitiks saulės ultra-
violetiniai spinduliai tokia jė-
ga, kad per kelias minutes jis
bus jau visiškai iškepęs.

Ten jo kūną graizys atomi-
niai „šūviai“, kitaip vadinami
kosminiais spinduliais.

Ten, išnykus atmosferos slė-
gimui „erdvės laivo“ viduje pa-
sidarys nepakeliamas tempera-
tūra.

Malonus melsvas dangus iš-
nyks ir pažvelgęs iš savo lai-
vo pro langą jis matys tik vi-
siškai juodą, nepraregimą tam-
są.

Ten jo laivą, o kartu, žino-
ma, ir jį patį, pradės bombar-
duoti erdvės svediniai - mete-
orai, kurie lengviausiai gali
pramušti bet kokio storio šar-
vą.

Šalia viso to, jis pasijus be-
jėgis kažkur viduryje, nejaus
nei viršaus, nei apačios. Trum-
pai sakant, žmogus ne erdvės
gyvenimui nuliūdytas.

Nuo pat sutvėrimo dienos
jis gyvena (tai ką mes laiko-
me gyvenimu) žemėje ir išsi-
vystė taip, kaip žemės sąly-
gos reikalavo. Galimas daly-
kas, kad pačioje pradžioje ie-
aliausios gyvenimo sąlygos bu-

vo vandenyje. Jūros vandenyje
randa idealiausias gyvenimui
reikalingų medžiagų propor-
ciją — deguonies, anglia-
rūgšties, ir visą eilę kitų che-
minių gyvenimui reikalingų
medžiagų ir junginių, saulės
šviesą ir pastoviausią tempe-
ratūrą. Vėliau gamtoje atsirad-
do augalai ir gyvuliai, kurie pa-
jėgė gyventi sausumoje, bet
tai įvyko gerokai vėliau. Vis-
as šis gyvenimas vystėsi po
oro apsausto (vadinamo at-
mosfera) saugia priedanga. Ši-
ta, iš pažiūros nereikalinga me-
džiaga — oras, pasidarė nepa-
keičiamas gyvenimui žemėje.
Be jos žemėje negalėtų būti jo-
kios gyvybės. Kai tik žmogus
pasieks erdvę, jis tos atmosferos
apsaugos neteks. Jei jis
nepasidarys kokios nors dirbt-
nės apsaugos, kuri pakeistų
jam atmosferą, tai jis pasijus
kaip jūros gelmių žuvis staiga
išmesta ant kranto.

Inžinieriai turi išspręsti pro-
blemą, kaip sukonstruoti erd-
vės keliautojams labai judrią
ir gerai uždarytą bei izoliuotą
aplinką, paprastais žodžiais sa-
kant hermetiškai uždarytą pa-
talpą, kurioje galima būtų pa-
daryti galimai žmoniškesnės
gyvenimo sąlygas ir jas pala-
kyti. Sako, kaip žuvis gyvena
akvariume taip ir žmogus gal-
lės gyventi tokioje patalpoje.

Savaime suprantama, kad,
nei erdvės raketose, nei tarp-
planetinėje stotyje, negalima
bus įrengti tokių patogumų
kaip žemėje. Todėl erdvės ke-
lionė bus sunki ir reikalaujan-
ti kraštutinio jėgų įtempimo.
Tokias keliones atlikti galės
tik sveiki, stiprūs ir fiziškai ge-
rai išsivystę žmonės.

Daugumas erdvės kelionės
problemų yra panašios ir tas,
kurias turėjo nugalėti moder-
niųjų lėktuvų lakūnai. Deguo-
nies tiekimo, kūno slėgimo,
temperatūros ir pašalinimo
problemos yra sėkmingai pa-

Iš visur ir apie viską

Pernai Rundzaitis buvo
atskridęs iš Venezuelos aplan-
kyti savo tėvą. Ta proga su-
sipažino su Elda Skapavičiute,
kuri LTM Ansamblio kon-
certų metu publikai aiškino iš-
pauškus ansamblio choro dai-
nuojamas dainas. Įvyko susi-
žiedavimas. Sužadėtinis grį-
žo Venezuelon, kur turi atsai-
kingas pareigas kaip techni-
kas, o be to, su kitu tautiečiu
turi ir savo industrijos imonę.
Vestuvės įvyko už akių. Da-
bar jau visas tvarkoj, tik jau-
noji dar šiemet turi baigti gim-
naziją ir tuomet, gavusi diplo-
mą, primu lėktuvu skris į Ve-
nezuelos sostinę Caracas.

Vagys įsibrovė į Hohenzoler-
nų, buvusių Vokietijos kaize-
rių, pilį Wuerteneberge ir išvo-
gė iš ten karūnavimo rūbus,
garsiąją Fridricho Didžiojo ta-
bakinę ir kitokius labai vertin-
gus istorinius daiktus. Tame
muziejuje vagys paliko tik
Vokietijos imperatorių karū-
ną, kurią Hohenzollernai užsi-
dėdavo karūnavimo metu.

Anglė Paggy Cripps, dukte
mirusiojo Stafford Cripps, bu-
vusio Anglijos užsienio reikalų
ministerio, ištėkėjo už vieno
Afrikos negrų karaliuko Jo-
sepho Manoelio Appiacho.
Appiach mokslus ėjo Anglijoje.

Japonijos vyriausybė vyk-
do planą iki 1956 metų į Bra-
ziliją emigruoti 9.000 japonų
šeimų. Pernai ir šiemet Ama-
zonijoje jau įsikūrė 2.010 šei-
mų. Japonai jau sudarė žem-
dirbių koloniją ir prie Ferro-
upės. Paranatingos intako Ma-
to-Grosse, daug jų įsikuria ir
šalies pietuose, Paranos ir S.
Paulio estaduose.

Florencijoje, Italijoje, vie-
na šeima pastebėjo, kad jų na-
muose laikomas šuo pradėjo
silpnai matyti. Pašauktas spe-
cialistas gyvuliui, įstatė akinius
stiklus tiesiai į akis ir dabar
šuo vėl laisvai bėgioja, nebe-
užkliūdamas už baldų.

Pittsburgh, Pa. — Kai kam
pasirodė, jog Šv. Mykolo ka-

pinėse ant vieno paminklo nak-
ties metu pasirodė šviesa.
Gandams pasklidus, šimtai
žmonių pradėjo plaukti į tą
vietą. Atvykusi dvasiškių ir
policija išaiškino nustebintai
miniui, kad šviesa atsiranda
nuo fosforo, kuriuo yra ap-
dengtas paminklas.

Prancūzijoje prie Pautasur-
merio, pajūrio kopose, 8 met-
rų gilumoje, atrastas laivas,
paskendęs 1821 m. laivas pri-
klausė vienam amerikiečiui ir
tada vežė 30 tonų aukso. Jis
nuskendo prieš 132 metus, bu-
vo bangų ištremtas į krantą, ap-
neštas smėliu ir... dabar jau
ant jo žaliavo vynuogynai.

„Argentinos Lietuvių Bal-
sas“ paskelbė Jono Čikstės at-
sišaukimą į Buenos Aires tau-
tiečius, įkurti tame mieste pa-
vyzdintą lietuvių jaunimo
centrą su salėmis, sporto aikš-
tėmis, maudymosi baseiniais
ir tt. Atsišaukimo autorius
pats pirmas pasižadėjo tam
reikalui skirti 50.000 pezų.

Lietuvių kolonijoje — Mel-
bourne, Geelonge, Adelaidėje
ir Sydneyje, — varoma smar-
ki akcija lietuviškiems na-
mams įsigyti — Didelė da-
lis Australijoje gyvenančių
lietuvių yra užsiregistravę
kvotai į JV. Norint išvažiuoti
pagal eilę, reikia laukti apie
6—7 metus. Keleta lietuvių
šeimų ir atskirų asmenų yra
išvykę be eilės į JAV ir Ka-
nadą. Ateinančiais metais pa-
gal kvotą į Melbourną iš-
vyksta prof. P. V. Raulinai-
tis su šeima.

Fede de Arte, Vatikano glo-
boje išeinąs meno žurnalas, ku-
rio paskirtis yra supažindinti
menininkus su bažnyčia ir li-
turgija, perspėja menininkus,
kad, naudodamiesi moderni-
škos statybos priemonėmis,
„statytų tikras bažnyčias, o ne
pastatus labiau tinkančius
prekybai bei garažams“.

Pasaulio gražuolių konkur-
se prancūzė Christine Martal
pripažinta gražiausia moterim
pasaulyje.

pasiiekti erdvės gyva, kadangi
ji negalės išlaikyti spaudimo,
susidariusio raketai kylant.
Tas spaudimas raketose yra ne
paprastas, nes jį ypatingai stai-
ga pagreitėja. Žmogaus kū-
nas, kaip ir kiekvienas kitas
daiktas tam pagreitėjimui dėl
savo kūno svorio sudarys pa-
sipriešinimą. Jau automobiliu
važiuojant galima labai maža-
me laipsnyje tą įtaką pajusti,
kai staiga pagazuojama. Auto-
mobilis šoka pirmyn, o keleivis
lengvai spaudžiamas prie
sėdynės atlošos. Tai kas auto-
mobilyje yra tik silpnas spau-
dimas prie atlošos, raketose,
bus gniuždantis spaudimas.
Raketai greitėjant tas spaudi-
mas didės. Keleivis jaus, lyg
daugelis žmonių yra jį prispa-
dę. Raketai pradėjus judėti
keleivis jaus, kad jo svoris di-
dėja. Už 40 sekundžių jis jau
bus lygus netūralaus dydžio
marmuro statulos svoriui. Už
poros sekundžių jis prilygs
jau solidžios geležies statulos
svoriui. Muskulai, žandai, lū-
pos dėl šio nepaprasto svorio,
slegiančio minkštas kūno da-
lis, bus nuspaustos žemyn, vei-
das pasikeis iki neatpažinimo.

Panašūs reiškiniai trumpą
laiką jaučiami moderniuose
lėktuvuose, kai jie pradeda kil-
ti iš smigimo ar prie didelio
greičio daro staigius posūkius.
Visa tai nepaprastai vargina
žmogų. Todėl jau dabar da-
romi bandymai su žmogumi,
norint nustatyti, jo išgalių ri-
bas.

Antras pavojus tai stoka de-
guonies. Be maisto galime gan-
ligai išbūti. Negaudamas maisto
tu kūnas susgera tik po kelių
savaičių. Vandens trūkumas
jau pavojingesnis. Be deguo-
nies, deja, žmogus tegali išbū-
ti vos kelias minutes. Kartais
vos minutę vandenyje išbuvęs
jau prigeria — nutūksta.

Aišku, kad „erdvės laivas“,
kaip ir modernūs šios laikų ke-
leiviniai lėktuvai turės hermeti-
škai uždarytą kabiną ir igula-
galės būti aprūpinta skystu de-
guoniu. Tik svarbu, kad šios,
taip svarbios gyvybei palaiky-

JAV PERKA VALSTYBES.

Prieš 150 metų, 1803 me-
tais balandžio 30 d., Amerika
nupirko iš Prancūzijos tik už
12 milijonų dolerių teritoriją,
vadinamą Louisana, platybės
geriausių žemių palei ilgąją
Mississippi upę, 827.987 ketvir-
tinių mylių arba tokias platy-
bes žemių, kaip 30 Lietuvos
teritorijų! 1803 metais jau-
nos Jungtinės Amerikos Val-
stybės, ką tik prieš 20 metų iš-
sikovojusios nepriklausomybę,
padvigubino savo teritoriją ir
vėliau pradėjo siekti Pacifiko
pakraščius.

Iš Louisianos vėliau susida-
rė sekamos valstijos; Louisia-
na, Missouri, Minnesota, Mon-
tana, South Dakota, North Da-
kota, Wyoming, Nebraska, Io-
wa, Kansas, Arkansas, Okla-
homa, o dalis buvusių Louisianos
žemių įėjo vėliau į Texas ir
New Mexico valstijas.

Kad Amerika pirkto Louisia-
ną už 12 milijonų dol., nėra ko
stebėtis. Kas nepirkto tokių
žemės plotų už tokius grašius?

Prancūzija pardavė Louisia-
nos teritoriją dėl tos priežas-
ties, kad ji negalėjo savo teri-
torijų Amerikoje apginti. 1803
metais Prancūzijos imperato-
rius Napoleonas rengėsi kariau-
ti su Anglija ir jis gerai ži-
nojo, kad jo užjūrių teritorijos
bus iš Prancūzijos atimtos.

Vėliau iš Rusijos buvo nu-
pirkta Aliaska (1867 metais).
Aliaskos plotybės, 586.400 kv.
mylių ploto buvo nupirkta už
7.200.000 dolerių. Vien iš jų-
ros šuniukų kailių Amerika
Aliaskos vandenynse turėjo pa-
jamų 300 mil. dol. O jei pri-
skaityti žuvis, auksą, girias ir
derlingas žemes, tai Aliaskos
pirkimas apsimokėjo neblogo-
giau, kaip ir Louisianos pirkimas.

Taip pat ir Floridos nupirki-
mas iš Ispanijos 1819 metais
neblogai apsimokėjo. Už Flo-
ridą Amerika sumokėjo Ispa-
nijai 5 mil. dol.

Taip per 170 metų savo gy-
venimo Jungtinės Amerikos
Valstybės išaugo į didžiulę ir
galingiausią pasaulio valstybę.

GRAŽI PRADŽIA VYDŪNO FONDUI

Didelis lietuvis, brangus ra-
šytojas, savitas filosofas, tau-
rus žmogus Vydūnas, nukė-
liaudamas į Anapus, paliko
šviesų atminimą. Vydūno
Fondo Komitetas, kurį sudar-
o B. Babrauskas, Myk. Kru-
pavičius, St. Lozoraitis, Vac.
Sidzikauskas, E. Šimonaitis,
L. Šimutis ir K. Žalkauskas,
prieš mėnesį spaudoje paskel-
bė atsišaukimą, kviesdamas
mūsų tautiečius, kuriems bran-
gus Vydūno atminimas, prisi-
dėti aukomis laikinam Vydū-
no paminklui pastatyti ir jo
parinktiems raštams išleisti.
Pirmieji aukotojai netruko at-
siliepti. Pradžią jau graži, bet
laukiamė daugiau talkininkų.
Aukos prašome siųsti Rašyto-
jų Draugijos pirmininko var-
du: B. Babrauskas 1436 So.
50 Ave. Cicero, Ill.

Po 5 dol. aukojo: Ben. Bab-
rauskas, V. Bačinskas, K. Da-
bulevičius, prof. St. Dirman-
tas, Pr. Gedvila, B. Gladkaus-
kas, P. Jaras, K. ir L. Jasėnai,
Pr. Linkus, K. Mažonas, B.
Pauža (Hamilton, Ont.), E.
ir J. Pušneraičiai, H. Radaus-
kas, J. Stulga, dr. G. Vaian-
čius, V. Valteris, O. Vildziē-
nė ir E. Vilkas. K. Žilėnas —
4 dol., J. Vosylus — 1 dol.

Tėvynės Mylėtojų Dr-jos
121 kuopa Racine, Wis. at-
siuntė 10 dol., o Sandaros 29
kuopa Detroit, Mich. savo ge-
gužinės metu šiam reikalui su-
aukojo 31,50 dol.: Fel. Motu-
zas — 5 dol., A. ir O. Ambro-
zevičiai — 4 dol., J. Augustai-
tis, V. Barauskas, J. Jonynas,
J. Laukonis, J. Piika, Z. ir J.
Kudviliai, A. Strazdas ir J.
Tamošiūnas po 2 dol., dr. J.
Brundza, P. Molis, A. Naru-
ševičius, S. Paulauskas ir P.
Vaitiekūnas po 1 dol., dr. B.
Balenišūnas — 1,50 dol. Iš
viso 136,50 dol. Pasekime pir-
mųjų aukotojų pavyzdžiu!

Vydūno Fondo Komiteto
vardu aukotojams nuoširdžiai
dėkoja

Ben. Babrauskas, LRD Pirm.

ti medžiagos nė viename mo-
mentui nepristigtų.

Atitinkamą spaudimą kabi-
noje palaikyti, palyginamai,
nebus sunku. Inžinieriai ne-
sunkiai šią problemą išsprę-
d. Didžiausias pavojus šiuo atž-
vilgiu, yra tas, kad „laivas“
gali susidurti su erdvėje skrie-
jančiu meteoru, o šis išmuš
kabinos langą ar sienoje skylę.
Kabinose spaudimas staiga iš-
nyks. Žmonės tuo atveju
sprogs, kaip perpūstos dvira-
čio padangos. Meteorai yra
vienas didžiausių pavojų erd-
vės keliautojams, o reikia,
nepamiršti, kad erdvėje jų yra
labai daug. Erdvė yra panaši
į niekieno žemę tarp dviejų
frontų, kurioje laksto visokiu
si kosminiai krituliai. Ketu-
riasdešimt kilometrų greičiu
per sekundę lekiąs meteoritais
lygiai lengvai eina per tanko
šarvų plokštę ir duonos rie-
kė. Net ir labai maži meteoritai,
kysime vidutiniško smėlio grū-
delio dydžio, gali prakiurdyti
erdvės laivo sienas ir išleisti
iš kabinos orą.

Mūsų žemė, kurią galime pri-
lyginti milžiniškai tarpplaneti-
no susisiekimo stočiai, nuola-
tos yra bombarduojama įvai-
raus dydžio meteorų. Tačiau
ji turi labai gerus šarvus gin-
tis nuo šio nepageidaujamo
puolimo. Storas atmosferos
sluogsnis ją pakankamai sa-
guo nuo meteorų. Kisdami per
atmosferą, jie taip suspaudžia
prieš save orą, kad gaunasi mil-
žiniška trintis ir jos įkaitinti
meteorai išgaruoja anksčiau ne-
gu pasiekia žemę. Už tai mes
u matome krantinčių žvaigž-
des. Jų kritimą dažnai galime
stebėti kelis šimtus kilometrų.
Dauguma meteorų jau 80 km
nuo žemės išgaruoja ir tik pa-
tys didžiausi kartais atsispi-
ria kaitros naikinamai jėgai ir
pasiekia žemę. Ir tai didelė
dalis iš jų susprogsta į smul-
kius gabalus vos palietę žemės
paviršių.

Didžiausias meteoras, kurį
galima apžiūrėti, yra Ahnighi-
to rastas Grenlandijoje Hay-
den Planetariume, New York-
ke. Jis sveria 32 tonas! Vaka-

rinėje Hoboje, netoli Groot-
fontein, Pietvakarių Afrikoje
yra kitas, giliai į žemę įsmigęs,
kuris sako, galis sverti 50 tonų,
bet kas patikrins?... Abu
meteorai yra iš geležies ir ni-
kelio.

Bebeik visur pasaulyje gali-
ma užtikti didesnių ar mažes-
nių meteorų, arba jų išmuštų
duobių (kraterių). Viena to-
kia duobė yra netoli Winslo
Arizonoje. Pagal duobės dy-
dį mokslininkai apskaičiavo,
kad ją išmušęs meteoras svėrė
45.000 tonų! Patikrinti, deja,
nebuvo galima, nes niekas ne-
surado paties meteor. Manoma,
kad jis išgaravo vos su žeme
susidūręs. Kas būtų šian-
dieną pasakyt, kas būtų atsi-
tikę su mūsų žemele, jei jis ne-
būtų susipratęs „išgaruoti“!...
Tai vis todėl, kad žemė saugo
atmosferą.

Erdvės laivo, žinoma, nie-
kas nesaugos. Jo sienos galės
sulaikyti tikta meteorines dul-
kes. Truputį didesni, saky-
sime smeigtuko galvutės dy-
džio meteorai, jau eis nesulai-
komi per abi „laivo“ sienas.
Nepaprastas meteorų greitis
(21.000 km per valandą) ir
milžiniška energija susidūri-
mo vietoje sukelia didelį karštį.
Medžiaga, iš kurios bus pada-
rytas erdvės laivas, gali toje
vietoje išgaruoti. Po to seks
mažas sprogoimas ir kelionė į
Marsą, Mėnulį ar Venerą bus
baigta, net pusiaukelės nepa-
sieks... .

Ar iš tikrųjų taip bus, šian-
dien niekas negali pasakyti,
bet tokios problemos yra ir jas
reikia išspręsti. Žmogus daug
„neišsprendžiamų“ problemų
jau yra išsprendęs. Daugelių ne-
suvaldomų gamtos reiškinių
yra suvaldęs ar net ir savo rei-
kalams pajungęs. Galima ti-
kėtis, kad ir ši problema bus
išspręsta ir pavojus pašalin-
tas. Tačiau, kol taip nėra,
Wernher von Braun turi sukti
galvą ne tik, kaip pagaminti
tarpplanetinę stotį ir ją nuvai-
ruoti į erdę, bet ir, kaip ją erd-
vėje išsaugoti nuo meteorų
bombardavimo. (B.L.).

Lietuviško teatro kelias Kanados žemėje

KAZYS VESELKA

Nelengva kalbėti apie lietuvišką teatrą dabar: tebesi- nešiojant praeito dešimtmečio randus, perplaukus vandenynus ir emigranto neviltingi ir abuoju ženklinant savo žingsnius.

Svetimoje žemėje teatras įgijo naują, platesnę reikšmę ir jo pobūdis gerokai pasikeitė. Šalia grožio žodžio, teatrinės individualybės, scenos meno, kultūros ir įvairiausių formos įsiskaidymo aspektų, iškyla naujas, iki šiol mažai tepažintas (bent teatre) kovos momentas. Šiandien kiekvienas geras spektaklis mums atneša ne tik grynąjo meno laimėjimus, bet ir kovą už gimtą žodį, kovą už lietuviškumą.

Teatras, kaip ir kiekvienas gyvas žmogus, išgyvenęs mūsų epochos tragizmą, perkainavęs vertybes ir jautęs jų reikšmę, negali nusigriežti nuo vienintelės mums pasiūkusios tikrovės — kančios. Jis gyvena su kenčiančia tauta ir kovoja už jos teisę išsilaikyti. Tai nėra lengva, nes gimtosios žemės pasigedimas, nuolatinis bastymasis iš krašto į kraštą, ta baisi būtinybė: desperatiškai gėlbėti savo tautos kultūrą, skęstančią pavargimo ir apatijos jūroje, — daugeliu sugnuizdę, privertę užmerkti akis ir užsisvajojus ant praeities slenkščio prisirišti prie naujų vertybių, de- ja, dar labiau reliatyvių, kaip prarastosios.

Jei dabarties teatras, kaip minėjau, yra visos kovojančios tautos gajumo ir jos gyvybingumo apraška, tai realybėje jo išlaikymas ir organizavimas ramiuoliai paliktas kelių žmonių privačiai iniciatyvai, žmonių, kurie ir taip ji ateina su kita širdimi ir drabužiu.

Šitos ir panašios mintys ateina kalbant apie lietuvišką teatrą Kanadoje. Jo įsikūrimas paženklinas 1950 metų data, mums atnešė tris pastatymus: A. Skėmos „Živilė“, režisuotą J. Blekaičio ir statytą du kartus Montrealyje ir vieną kartą Toronte ir Hamilto- ne; A. Rūko „Bubulį ir Dun-

bulį“, kurį taip pat pagal J. Blekaičio pastatymą režisavo A. Dikinis ir kurio du spektakliai priklausė Montreliui ir vienas Torontui; A. Gustaičio „Šilkiniai pančiai“ tebuvo vaidinami vieną kartą „Nepriklausomos Lietuvos“ rengtame spaudos baliuje, kaip bandymas atsilyginti už „Nep. Lietuvos“ red-jos paramą ir nuo latinį susirūpinimą teatruMontrealyje. „Šilkiniai pančiai“ buvo statomi A. Dikinio režisūroje.

Iš daugelio kitų parengimų ir minėjimų, kur veik kiekvienam dalyvavo ir teatro aktoriai, tai kolektyviai, tai pavieniui, reikia paminėti Lietuvių Akademinių Sambūrio rengtąjį V. Krėvės 70 metų sukakties minėjimą, kur buvo skaitoma jo kūryba ir įscenizuotas „Raganiaus“ finalas. O dabar ruošiamasi A. Skėmos „Pabudimo“ pastatymui, kurio premjera įvyks spalio 11 dieną.

Visa tai susumavę matome rezultatus, kad ir nedidelių, bet reikšmingų. Reikšmingas ta prasme, kad buvo nuostabi širdiai siekiama tobulėjimo, buvo rūpinamasi, kiek galint geresniu, veikalu įforminimu ir kad to pasiekimo: kiekvienas naujas spektaklis buvo ir nauja scenos meno pakopa. Ta kova už teatrą, pavadintą tikruoju jo vardu, tas rūpestis nesužalotais vaisiais užpildyti didėjančią vidinę tuštumą, gilinamą milžiniškos tragedijos, vykstančios prieš mūsų akis, — dažnai perviršydavo jėgas, o aplinka neleido įkūnyti didesnių veikalu ir tuo pačiu sulaukė nuo drąsaus įsiskaidymo perspektyvų. Tačiau A. Rūko „Bubulį ir Dunbulį“, o ypač A. Skėmos „Živilė“, davė progos pajieškoti naujų stilistinių privalumų, naujos teatrinės išraiškos, sceninės poezijos ir jos formos pajautimo bei išgilinti į psichologinį, dažnai irracionalų, sielos pasaulį.

Dar platesnius horizontus atveria A. Skėmos „Pabudimo“ su savo žodžio ir judesio kultūra, savo problemati-

KULTŪRINĖ KRONIKA

NAUJAS VETERINARIJOS GYDYTOJAS

Naujakanadietis daktaras tuo laiku į Torontą, turėtų pro Jonas Vaitkus Saskatchewano sostinėje, Saskatoono universitete, išlaikė veterinarijos gydytojo egzaminus ir gavo praktikos teises Kanadoje.

Šiomis dienomis Dr. J. Vaitkus išvyko dirbti savo specialybėje į Lungenburgą, Saskatchewano provincijoje.

Saskatchevano lietuviai naujam gydytojui linki geros sėkmės.

KANADIŠKA MENO PARODA.

Karunacijos bei 75-tos parodos proga dailiojo meno komitetas nutarė organizuoti kanadiško meno parodą, kad tiktai tanchiai žmonių, kurie atvyksta

ka ir tragiška mūsų šimtmečio spalva. Kaip žmogus, kuris mūsų epochoje atsistoja pasaulio dėmesio centre, turi išgyventi vidinį konfliktą dėl kažkokio egzistencinio uždarmo, taip „Pabudimo“ aktorius yra priverstas sukaupti savyje, o paskui perkelti žiūrovui eilę psichologinių virpėjimų, irracionalių dvasios pasireiškimų ir filosofinių momentų, kurie naujoje šviesoje parodo žmogų, kovojantį dėl savo išsilaikymo iš tam tikros žmogiškos savigarbos, teisės egzistuoti iš savojo „Aš“. Tai nauji vėjai mūsų dramaturgijoje ir teatre, norėdami juos įgyvendinti, privola žengti naują žingsnį ir užkariauti naujus plotus.

O žiūrovas? Teatras negali juo pasiskusti. Ryšys, atsiradęs su pirmaisiais spektakliais, nėra nutrūkęs ir reikia tikėtis, kad jis dar labiau sustiprės, ir balsas išėjęs iš aktoriaus lūpų — bus balsas mūsų tautos, mūsų žmogaus, mūsų brolio, kalbančio gimtojo krašto kalba.

Ir pabaigai reikia pabrėžti, kad teatras savo darbo nelaukia, pasitarnavimu visuomenei ar labdarybei; nereikalauja atlyginimo ir ypatingos pagarbos, nes visa, kas padaryta ar daroma, tėra tik mažytis vos pastebimas atšvaitas kovos, dabar vykstančios mūsų krašte.

zidiumo. Ką Stalinas galvojo, matydamas, kad devyni geriausi Sovietų gydytojai šnairomis vienas kitą seka, o juos seka sveikatos monisteris, kurį, savo keliu, seka viso prezidento akys? Šnipas prie šnipo, o prie to šnipo, šnipai ir kiti šnipeliai, ar ne? Ligonis nežinojo, ar jį nuodijo, ar gydė, ar inarino.

— Draugo Stalino gyvybė — Juozas, spyrsi — buvo labai augstai vertinama.

— Stalinas mirė vakare devintą valandą, 50 minučių. Bet jo mirtis tapo žmonėms paskelbta tik vėlai kitą rytą, kada visi Maskvos dienraščiai jau buvo išję. Kažin kodėl?

— Partijos vadai juto, — Juozas mane švietė, — kad Stalino mirtis viską supurtys. Reikėjo pakonferuoti ir atitinkamų nuosprendžių priimti!

— Tai kur čia tavo skelbtas klasės, ne asmens svarbumas dingo? Kai Anglijos karalius Jurgis mirė, visi sekė, kad mirė geras žmogus. Bet bolševizmo vadai, visą naktį konferavę, vėlai rytą, ne gailėsio ar simpatijos žodžius paskelbė, bet šauktė šaukė ir maldaute maldaute piliečius vengti netvarkos ir panikos. Panikos! Be to — ir atšaukė veik visus Stalino prieš penkių mėnesius padarytus patvarkymus partijoje ir valdžioje.

— Partija juto, — Juozas laikėsi, — kad momentas reikalauja palaikyti neperskirtą teisingą vadovavimą visam valstybės gyvenimui.

— Nori pasakyti, neperskirtą diktatūrą ant piliečių sprando. Partijos vadai bijojo, kad, diktatoriui mirus, piliečiai gali subrusti nekenčiamą diktatūrą nuversti. Todėl šaukė vengti netvarkos ir panikos. Tokių šauksmų nebuvo girdėti Švedijoje, kai mirė karalius Gustavas, arba Izraelyje, kai mirė prezidentas Veizmanas. Net Indijoje niekas taip nešaukė, kada žmogžudys nušovė mylimą vadą Gandhį. Matyti, Maskvos diktatoriai nejaučia jokio legalio pagrindo savo valdžiai piliečių širdyse?

— Tu buržuju, tai buržujiškai ir nušneki — Juozas kiarto. — Sovietų valstybė prieš apsupa. Visi nori jos žlugimo. Net policijos galva Berija, pasirodo, to norėjo.

— Na, Juozai, nepūsk tu publiškai dūmų į akis! Tu pats gerai žinai, kad didžiausias revoliucijos priešas buvo pats Stalinas, kuris ją šunkeliais nuvedė. Todėl ir jo mokiniai, kaip tavo, apleidžia stalinus kursus, kaip tik jiems, kaip šuneliams po gimimo, gyvenimas akis atidaro.

— Klausyk, — Juozai čia tarė, — tu gerai žinai, kad tu neperkalbėsi manęs, kaip aš neperkalbėsiu tavęs. Geriau eikime į Vytauto klubą po pilsnerišką išmesti, o politika tegul eina savo keliais!

— Na, gerai, einame, tik, vis dėlto, gerai poetas Byronas sake, kad tėvynės praeikimas ypatingai skaudus tiems, kurie už tėvynę mirė pasirodę. Stalinas už komunizmą galvą guldė, o dabar net tu, kaip vėjo nešama prakiurusi bulvė, net gedulo nenešioji.

— Žinai ką? — Juozas tarė: — ir pakilo didelis vėjas ir šešius vilkus užmušė!

Abu nusijuokė ir nuėjome į klubą.

Vyt. Širvydas.

LIONĖ SUTEMA

LAIMĖ.

O mylima mažą lėlę drobiniu veidu, spalvingu sijonėliu, išdurtom akim. Aš nebemoku žaisti su tavim, ir ilgėsio žvaigždynais žėrinčiom naktim, tavęs prispausti prie širdies nebegačiu —

Maža suplyšusi lėlė, aš nieko neturiu, kažkur pasimetė ir paskutinė mėlyna saga — tavo skaidri akis. Mano ranka išaušo, ir daugiau jau niekada jinau tavęs nebepalies —

o mylima akla lėlė.

pų — visi pasisakymai yra taikūs ir tikri. Kas ypač svarbu, — jie taip išreikštis ir formuluoti, kad tinka visiems laikams.

Labai verta dėmesio ta jo raštų savybė, kad Vincas Kudirka siekė ir žadino samoninę, atsparų ir kovingą lietuvių, kas, beje, nepaprastai svarbu yra ir išeičiai.

Todėl labai patartina šiuos raštus įsigyti kiekvienai šeimai, kiekvienam lietuviui.

— Lietuvos ministerio Prancišijai P. Klimo biblioteką perims Kongreso biblioteka Vasingtone.

— Rašytojas Petras Babickas Brazilijos provincijoje de Rio įsigijo farmą ir joje apsigyveno.

— Ignas Šeinius-Jurkūnas rašo noveles.

— Prof. M. Biržiška rašo studentavimo laikų atsiminimus.

— Rio de Janeiro valstybinio simfoninio orkestro dalyvis Jonas Malaiška išrado pedalus, kurie timpanus padaro chromatiniais.

— Brazilijoje gyvenęs Antanas Stonis padarė išradimą, kaip eukaliptų medieną panaudoti dirbtinio šilko ir popieriaus gamybai.

— Dr. M. Alseikaitė-Gimbutienė veikiausiai dalyvauja Amerikos spaudoje kaip archeologė.

— Keli asmens Amerikoje netrukus išleisdžia lietuviškų juostų rinkinį ir jų gamybos būdus.

— Montrealietis lietuvis A. Stankevičius, dirbęs Verduno Montrealy išėinačią prancūzų savaitraščio „Petite Journal“ vienu iš redaktorių.

— Dail. Rūkštelė Australijoje dirba vitrinų dekoratoriaus darbu, o jo žmona — dailininkė.

Picasso paveikslas

V. GHEORGHIU

Pasirošimai išvykti. Penkiolika tūkstančių iš Ohdruf perkraustomi į kitą stovyklą. Antra valanda nakties. Tankų ir sunkvežimių masė apsupo stovyklą. Visi prožektoriai, neįsiskiriant ir tų ant tankų, savo galinga šviesa naktį pavertė diena. Sargybos sustiprintos ir jų automatinį ginklų vamzdžiai buvo nukreipti į link varų šaužiančią, lyg galingą, belaisvių grandinę. Trajanas su Jonu žingsniavo šalia vienas kito prisiglaudę ir tą šaltąją naktį dalinosi savo kūnų šiluma. Jonas kaleno dantimis.

Prie vartų laukė būriai lazdomis ginkluotų kareivių. Jie skaičiavo pro vartus praeinančius belaisvius ir skirstė į grupes.

— Jie nori septyniasdešimt belaisvių sutalpinti į vieną sunkvežimį, kuriame tėra vietos tik dešimčiai ar dvylikai žmonių, — atsiliepė Trajanas. — Idomu kaip jie sutalpins?

Jonas tylėjo. Jis visas drebėjo nuo šalčio. Trajanas stebėjo pirmojo sunkvežimio pakrovimą. Pirmieji dešimt belaisvių įlipo ir jau sunkvežimis atrodė visiškai perkrautas. Ka reiviai lazdomis pradėjo mušti įlipusius, kad jie daugiau susispaustų. Dar dešimt įlipo ir lazdos savo smūgiais tęsė tolimesnį susispaudimą. Belaisviai traukė vienas kitą, kol atsirado daugiau vietos sekančiai dešimčiai. Dabar jau atrodė, kad daugiau vietos net vaikui nebūtų. Tuomet atsuko sautuvus ir buožėmis apdaužė belaisvius. Dar dešimt įlipo. Iš visų septyniasdešimt nė vienas neliko lauke — visi jie tilpo į vieną sunkvežimį. Mušimas liovėsi, nes sunkvežimis buvo pakrautas ir paruoštas išvykti.

Trajanas, laikydamasis Jono rankos, įlipo į sunkvežimį. Jiedu stengėsi nepasimesti vienas nuo kito.

— Žinai, Jonai, nėra tokio dėsno, kurį galėtumėm pavadinti absoliučiu. Net ir fizikos dėsniai gali būti pakeičiami. Pagal fizikos dėsnius du kūnai negali užimti tą pačią erdvę ir tuo pačiu laiku, o čia štai pavyzdys, kur septyni vyrai užima vieno vyro vietą. Ar tu vis dar tiki taip vadinamais fizikos dėsniais? Ar esi kada girdėjęs apie Picasso?

— Ne, Trajanai, — atsakė Jonas. Trajanas buvo augstesnio ūgio ir galėjo laisvai kvėpuoti. Jonas buvo mažas ir jo galva buvo suspausta tarp kitų belaisvių krūtinų. Jo plaučiai buvo taip suslėgti, kad nepajėgė įkvėpti oro.

— Aš trokštu, — skundėsi Jonas beveik su ašaromis. Jo šnervės graibstė orą, nors mažą įkvėpimą, bet negalėjo pagauti.

— Aš užtrokšiu, Trajanai, aš mirsiu.

— Atsakyk tu man, ar esi kada girdėjęs apie Picasso?

— Ne, nesu... Nieko nežinau. Aš baigiu uždusti, man jau priėjo galas...

Trajanas stengėsi pakelti Jono galvą, bet visiškai negalėjo pajudinti savų muskulų, nei rankų. Jo kūnas irgi buvo

Vilku gimęs vilku sprogs

(Kaip ir feljetonas).

Be apšvietos jau prabėgo keleri metai nuo paskutinio pasimatymo su apsišvietusiu Juozu, kuris, kaip geras stalinininkas, Kanadoje nešiojo pavardę tolimą nuo tikrosios, nes Lietuvoje šią taip sutepė, kad net kelionė per sūrų Atlantiką nenuplovė. Jis buvo žinomas ir kaip Žalia Galva, ir kaip Maskvos Puskepalis. Bet man geriausia jį patikdavo vadinti švietimo komisaru, nes, ne mulkiu būdamas, pasiryžusiai kitus mulkindavo. Būtų tikęs jam ir Girių Paukščio vardas, nes kaip kiekvienas nenormalus paukštis, savo lizdą derge, amžinai niekindamas lietuvių pastangas nebūti Maskvos vergais.

Vilkas, sakoma, vis į girią žiūri. Taip ir ilgojo Juozo ilgasis kaklas be perstojos iš civilizacijos ir doros jį tempė į raistus. Saldžiausias jo pasididžiavimas buvo lygintis ištikimybėje partijai su į raudoną jautį pučiama varle Antanu, nes abu lygiai džiūgavo išvarę savo seneles motinas valstietes iš tėvų krašto, tremtyje, su ilgėsio pilnomis širdimis gyventi ir mirti. Girdi, jos buvusios amerikoniško imperikalizmo įrankiai!...

Ką Juozas tikrai savo širdyje juto, būdavo sunku atspėti, nes jis, kaip Buridano asilas tarp dviejų šieno kupetų gretose, ranka rodė į vieną pusę, o kojomis maršavo visai į kitą. Išrodė, lyg jo pilvas amžinai kovojo su galva, ir pilvas vis laimėdavo.

— Na, kaip einasi su apšvieta? — paklausiau. — Neblogai! — gudriai šyptelėjęs Juozas tarė. — Veik visi mano raudonų kursų klausytojai juos jau apleido, į mokytoją nei šnairomis nebedirtelėdami. O juk daugeliui slėgia kapitalistinių taupmenų naštos bankuose, arba spaudžia nuosavų namų ir automobilių jungas! Revoliucijos mokslas, išrodo, jiems paliko kaip perlai kiaušiai.

— Matau, nenešioji gedulo dėl didžiosios saulės nusi- leidimo Maskvoje? — paklausiau.

— Jaučiu, tu čia man nori įgilti, bet Mahometas sakė, kad gilti yra gyvatės prigimtis. Jei nebūtum aštuonioliktą amžiaus žmogus, tai žinotum, kad istorijoje svarbu ne asmuo, bet klasė. Kas, kad žmogus mirė? Klasė eina jai skirtu keliu ir pergalę! Gedulas tai buržuazijos veidmaininga mada.

— Klasė tai klasė, bet geras šeškas gali visą klasę užteršti. Didžiajai saulei nusileidus, ar tik kas nepasakys, ką prancūzų revoliucijos istorikas Sorelis pasakė apie kraugerio Robespiero mirtį: „Jam mirus, revoliucija grįžo prie žmoniškumo ir pakantos.“?

— Kam priešams žmoniškumą rodyti? Ar kapitalistai rodė žmoniškumą darbininkams? Sorelis anarchistas plepikas. Komunizmas ne boba ir jo net karsto lenta nepakeis!

— Vis dėlto, idomu žinoti, ką didysai Juozas prieš mirtį juto. Juk Maskvos radijas skelbė, kad jį gydyti pašauktas geriausias Sovietų medicalinis personalas, jo gydymą prižiūri sveikatos ministeris, sekamas viso centralinio valdžios pre-

Mokslo-technikos naujienos

KAIP ILGAI GYVENA ŽMONĖS, AUGALAI IR GYVULIAI?

Mes nežinome nė vienos biologinės gyvybės šioje žemėje, kuri būtų amžina. Kiekvienas gyvas daiktas po tam tikro gyvavimo kada nors pasibaigia. Tiesa, A. Weismann savo knygoje „Gyvenimas ir mirtis“ (Jena, 1884 m.) sako, kad viešaceliai padarai, kaip antai bakterijos, amebos ir pan. yra amžinos. Bakterijos skyla pusiau kas pusę valandos ir gyvena toliau. Weismann sako, kad mirtis yra tada, kada yra lavonas, o čia lavono nėra, tik iš vienos bakterijos pasidarė dvi. Be abejo ir Weismannas neneigia, kad bakterijas galima užmušti, ir jos tada virsta negyvomis ir lavonais, bet čia kalba eina apie natūralią mirtį. Nesileidžiant į gilius išvėdijimus, vistiek paprastai mokslininkai mano, kad čia nėra tikro bakterijų ir kitų viencelių (gyviai, kurių kūnas sudarytas tik iš vienos ląstelės) nemirtingumo.

Ilgiausiai gyvena augalai. Yra žinoma, kad vienas kiparis medis Tula'e, Meksikoje, turi apie 7000 metų. Kitas medis vadinamas Sekvoja (Sequoia). Šiaurės Amerikoje siekia iki 5000 metų.

Gyvuliai toli gražu tokio amžiaus nepasiekia. Pažiūrėkime į lentelę:

Dramblys gyvena iki 200 metų	
Arklis iki 50 „	
Kupranugaris 50 „	
Karvė, jautis 30 „	
Avis 20 „	
Kiaulė 27 „	
Šuo 15 „	
Katė 10 „	
Kralikas 7 „	
Žiurkė 5 „	
Pelė 3 „	

Žinduoliams yra bendra taisyklė: juo gyvulys yra didesnis, tuo ilgiau gyvena. Bet, iš kitos pusės, to negalima pasakyti apie visus gyvulius, pvz., paukščiai yra maži, bet, palyginti, ilgai gyvena. Mažas žvirblis gyvena iki 20 metų, o karvelis gali pasiekti iki 50 metų. Papūgos gali gyventi iki 90 metų. Ereliai peršoka 100 metų. Pseliai (buitres) gyvena iki 120 metų. Varnos net iki 100 m. Žuvys labai ilgai gyvena. Lydeka gali išgyventi iki 270 m., karpiai iki 150. Vabzdžiai gali vikšro stadijoje kelis metus žemėje išgyventi, bet ir ne vikšro stadijoje, kaip antai skruzdžių patelė — iki 7 m. Varlė gali pasiekti net 16 m., o piktvarlė iki 36 m. Iš šitų suminėty pavyzdžių negalima suvokti jokios taisyklės, kodėl vienos gyvulių rūšys

ilgiau gyvena, o kitos trumčiau. Bendrai galima pasakyti, kad šaltakraujai yra labai gaivalingi. Nuostabu, kad žuvis turi tą ypatybę, kad gali ilgai augti. Žinduoliai pasiekia savo dydį, kuris atitinka tai rūšiai ir daugiau nebeauga. Gali nutikti, gali savoris padidėti, bet kaulai nebeauga. Tuo tarpu žuvis gali metų metais augti ir augti, todėl tos pačios rūšies žuvį galima atrasti labai įvairių dydžių. Gal tas galėjimas nuolat augti išaiškina šiek tiek žuvų ilgą amžių?

Kaip yra su žmogumi? Tiesa, šv. Rašte skaitome, kad Matuzelis, pats seniausias žmogus pasaulyje, išgyveno 969 m., Adomas — 930, Kainas — 910, Jared — 962 m. Jie visi gyveno iki tvano laikų. Po Tvano jau pastebime, kad gyvenimo ilgis visu ketvirtadaliu sutrumpėjo. Abraomas gyveno 175 m., Izaokas — 180, Jokūbas — 147, o Mozė — 120.

Mūsų laikais laikraščiai praneša senelių retą amžių. Pats seniausias žmogus Anglijoje yra buvęs Thomas Parr, Shropshire ūkininkas, kuris mirė 1635 m., pasiekęs 152 m. Vėlyvesnių laikų žinios paduoda vieną turką, kuris pasiekęs 158 m., vieną rusą — 138 m. Vienas S. Amerikoje buvęs vergas išgyvenęs — 125 m. Mokslo linikai atsargiai naudoja šitokias žinias, nes jos nėra pakankamai tikros. Dabartinės patikimos statistikos S. Amerikoje rodo, kad 3 ar 4 žmonės iš šimto tūkstančių gyventojų dakopia iki 100 metų. Bet patį šitaik, kad vienas kitas, labiausiai moteris, gerokai peršoka šimtą. Yra patikrintas atsitikimas, kad Mrs. Louise K. Thierz, moteris iš Milwaukee, mirusi 1926 m., pasiekė 111 metų ir 138 dienas. Irlan dijoje Miss Katherine Plunkett, mirusi 1932 m., pasiekė 111 m. 329 d. Atrodo, yra patikimas dalykas, kad Kanadoje Pierre Joubert, miręs 1814 m., pasiekė 113 m. ir 124 dienas. Tai yra žmonės, kurie pasiekė patį augščiausią amžių. Bendrai kalbant, neturime nė vieno atsitikimo moksliška patikrinto, (išskyrus švento Rašto atsitikimus, kurie įvyko labai seniai), kad žmogus būtų gyvenęs ilgiau 115 metų.

Ne vienas bus ir pats sutikęs žmonių, kurie gražiai išgyvena iki 80, 85, net ir 90 kartais peršoka. Ar jie yra ypatingi žmonės? (L.).

GYDYTOJAS PAJAUNINĄS SENIUS.

Daktaras William Kaufman iš Bridgeport, Conn, pranešė Tarptautiniam Gerontologų (senatvės gydytojų) suvažiavimui, kad jis naudojo chemikalą, vadinamą „Niacinimide“, kuris gražino vikrumą nusenušiemis šanariams.

— Aš gydžiau 78 metų amžiaus moterį, kurios šanariai buvo sustingę ir taip gėlė, kad jai norėjo mirti, nepakeldama senatvės naštos, — jis sakė: — Aš jai po tris kartus per dieną daviau to vaisto per 15 mėnesių. Jos šanariai atsilojo savo. Ir dabar, kuomet ta moteris artėja prie 80 metų amžiaus, jos šanariai yra tokie lankstūs, kaip 11-kos metų mergaitės.

Dabar ji atrodo jaunesnė kaip 60 metų amžiaus; jaučiausi laiminga ir yra judri, veikli, — pridūrė dr. Kaufmanas.

Galimas dalykas, kad tas at radimas padės toliau studijuoti vaistus, kuriais bandoma pailginti žmogaus gyvenimą.

RADARAS — PAVOJINGAS

JAV laivyno aviacijos biuras nustatė, kad augštojo dažnumo radaro bangos yra pavojingos gyvybei. Bandy mams naudoti triušius nugaišdavo per 75 sekundes naudojant vos 3000 watų radaro bangas. Lėktuvuose radaras siekia milijoną ir daugiau watų ir yra pavojingas žmonėms, ypač jei bangos paliečia jautresnes kūno dalis, pvz. akis, lyties organus ir pan. Antai, 300 metrų nuotolyje radaras pajėgdavo susprogdinti fotografines lemputes (naudojamas apšvietimui), 60 metrų nuotolyje esančius aliumininius drožlės benzino garuose tiek įkaidavo, kad sukeldavo sprogimą.

AUTO JUDEJIMO TVARKYMAS

Pensylvanijos ir New Jersey valstijose yra studijuojamas planas, kuriuo autovairuotojams būtų duodami perspėjimo ženklai ir judėjimo informacija per radiją. Maždaug 5 mylių protarpiais būtų įrengtos automatiškos radijo stotys, kurios gautų informaciją arba iš esančios policijos, arba pačios automatiškai „apspręstų“ judėjimo tirstumą, auto susikimšimą ir pan. ir šias informacijas radijo pagalba perduotų to ruožo vairuotojams. Vairuotojui tereikėtų nustatyti savo radijo imtuvą tinkamai bangai. Panaši sistema jau pusantrų metų yra naudojama New Yorko Lincolno tunelyje.

Miestams yra gaminami automatiniai judėjimo šviesų re-

guliatoriai. Šie skaičiuoja kryžkelėse laukiančių mašinų skaičių ir perjungia šviesas, kai kurioje pusėje susirenka didesnis auto skaičius. Tokio mechanizmo kaina yra apie 12.000 dol.

ISPEJA DEL NEAPGALVO TO PENICILINO VARTOJIMO

Kanados ir Jungt. Valstijų medicinos profesija išpeja visuomenę, kad ji nevertotų be žinovo patarimo apsaugojančių vaistų, kurie pagaminėti iš pelėsių. Medicinos mokslininkai pastebėjo, kad kai kuriuos bacilos pasidaro atsparios penicilinui arba kitiems tos pačios rūšies vaistams. Šios bacilos išvystė šį atsparumą, kadangi žmonės, kurie buvo jomis užsikrėtę, vartojo arba jiems buvo duodamas per mažas kiekius šių pelėsių vaistų ir netinkamu laiku. Šie maži kiekiai vaistų nusilpino bacilas laikinai ir, kaip atrodė, bacilos po to vėl atsigaavo ir nebegalėjo būti nugalėtos dideliais kiekiais.

Daktarai išpeja, kad tik didelės vaistų dozės, kurios žinovo yra suteikiamos, gali išlaisvinti žmogaus kūną nuo bacilų, kurias norima pašalinti. (C. S.)

MIKROGIJA

Netoli Philadelphia esančiame nuošaliame parke buvo rastas nužudytos moters lavonas. Jokių dalykų, kurie išduotų žudiką, nesurasta. Detektyvas, tirdamas žudiko automobilio vėžes, pastebėjo, kad jo automobilį pasiekė nulinkusi medžio šaka. Jam atėjo galvon mintis, kad ir žudiko automobilį galėjo užkabinti šaka ir ant jos galėjo likti daži.

Nugabenus šaką į laboratoriją ir padėjus po mikroskopu, užkai buvo atrasta dažų dalelės. Specialiais įrankiais, laikant tuos dažus po mikroskopu, buvo nuimtas pirmas sluogsnelis, ir nustatyta, kad žudiko automobilis buvo gelsvos spalvos, padarytas po karo. Policijai pavyko surasti tokio automobilio savininką ir jis prisipažino papildęs žmogžudystę. Jis buvo suvestas dėda tų mikroskopinių tyrimų.

Neseniai Kinijoje buvo atrasti kaulai, kaip spėjama, 30 šimtmečių senumo. Ant jų buvo primityvūs piešiniai. Reikėjo nustatyti dažų prigimtį, nesunaikinant cheminius tyrimus patikrinę radinių. Ir čia pa naudotas mikroskopas su tais mažyčiais prietaisais. Susidare specialio mokslo šaka, tyrimas tais mikroskopiniais įrankiais, pavadinamas — mikrurgija.

JAU IŠ NAUJOSIOS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS

Gražioji Lietuva — Alytus.

„Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija gavo jau atspausdintą 8-tą naują leidžiamą „LIE TUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS“ lanką, apimantį (nuo 113 ligi 129 puslapio) žodžius Algirdas — Alpės. Kad geriau skaitytojai patirtų, kaip enciklopedija atrodo, čia cituojamas žodis žodin ilgesnis iš L. E. straipsnis apie Alytų.

„Alytus, to paties vardo apskritys miestas, aukštuotinė daly Nemuno vingio. Miestavietė ir apylinkės 120—160 m aukščiaū jūros lygio. Per tas aukštumas besigraudamas, Nemunas turėjo pasidaryti vingrus. Iš p. pusės miestą prieina 500 ha pušynas. Miestas išsistatęs abiejose Nemuno pusėse; abi dalis jungia tiltas. 1931 paskirta 184 ha pušyno A. parkui. Miestui augti sąlygos patogios: didelis kelių centras (be vieškelio, šiaip kelių, Nemuno bei geležinkelio, mieste kryžiuojasi 5 plentai), plačių apylinkių įtraukiamasis centras, neblogai sujungtas su Kaunu. Veikusios kultūros - švietimo įstaigos: 1927 jk. Aukštesnioji Miskų Mokykla, 1919 jk. gimnazija, 1919 jk. vid. žydų mokykla, 1929 jk. Žemesnioji žemės ūkio mokykla.

Istorija. Nuo D. L. K. Algirdo laikų A. buvusi medžio pilis. Kartu su Merkinė ir kitomis pilimis palei Nemuną ji sudarė pirmutinę Lietuvos apsaugos liniją nuo kryžiuočių puolimų. Kryžiuočių žygių keliai ir Vilnių ejo per A. 1377 kryžiuočiai įsibrovę į A. Ypač šiuo metu daug atsiekiama tiriant ląstelių, bakterijų augimą, kur jas po mikroskopu galima įvairiai vartyti ir paveikti. Mokslininkai po mikroskopais stebi atskirus ląstelių mirtį, daro smulkiausias operacijas su mažais gyviais, su augalų gemalais ir t. t.

INŽINIERIŲ ATLYGINIMAI JAV

Iliinojus technikos institutas, remdamasis 1953 metų laidos inžinierių pradinėmis algomis, paskelbė vidutinius, mėnesinius inžinierių atlyginimus JAV — pradedant 317 dolerių metalurgams ir baigiant 400 dolerių architektams.

Skirtumas įvairioms specialybėms svyruoja apie 80 dol. Turintįjį magistro laipsnį (paprastai tai atitinka 5 metų studijoms) vidutiniškai gavo: Mechanikos inžinieriai 490,— Elektros inžinieriai 437,— Chemijos inžinieriai 415,—

Prie pašto įstaigos užtikome keliolika sėdinčių vyrų prie žemučių staliukų. Tai viešieji raštininkai, atliekanti svarbių vaidmenį krašte, kuriame tiek daug beraščių ir visiškų analfabetų. Prie jų ejo vyrai ir moterys, dėjo ant staliukų monetą ir šnibždėjo raštininkams ir ausi savo reikalus. Raštininkas ilgai klausėsi ilgų pasakojimų, paskui rašė kažkokius ieroglius popieriuje. Kiti vėl atsinešė laiškus, tiesdavo juos ant stalo, prašydami raštininkų išaiškinti jiems šituos stebuklingus ir nesuprantamus ženklus. Už keletą varikų raštininkas aiškino, o šie, sužinoję paslaptį, žemai lenkėsi ir su didžiausia pagarba nutoldavo nuo stebukladarių. Ši raštininkų udarba bestebint, viduryje gatvės pamatėm keistą kelių šimtų vyrų eiseną. Daugumas jų buvo apiplyšę, basi ir be kepurų. Jie ejo gretomis po aštuonis ir tos gretos viena su kita buvo suraišytos virvėmis. Kolonos priekyje ejo policininkas, laikydamas virvės galą.

Vienas kampe sėdįs raštininkas, matydamas mūsų nuste bimą, priėjo prie mūsų ir laužyta anglų kalba aiškino. — Persija didelis ir galingas kraštas. Todėl mums reikia daug kariuomenės. Šitie žmonės, tai būsimieji kariai, mūsų karalystės sienoms ginti. — Bet kodėl jie suraišyti? — paklausėm raštininko. — Ne visi supranta pilietines pareigas ir daugelis jų, kai tik praga pasitaiko, bėga namo, — paaiškino mums stebukladarys ir vėl susirangė ant savo kilimėlio.

Kitos dienos rytą buvome nutarę pasižvalgyti Teherano užmiestyje. Iki miesto vartų nuvežė mus vežikas, o vėliau turėjome nusisamdyti asilėną ir joti, kadangi apylinkė buvo kalnuota. Išvažiavus iš miesto važinėjti pasikeitė. Šalia kelio augo medžiai, pilki nuo dulkių. Kiek toliau tėsėsi tušti laukai, į kuriuos buvo iš miesto vežami pastipė arkliai ir kupranugariai. Gaujos šunų mito šita dvėseliena ir, kelių važiuojant, buvo girdėti jų kaukimas. Apie 20 kilometrų nuo Teherano buvo garsi šventykla Šah Abdul Azim, į kurią traukė minios maldininkų arba važiavo siauruoju traukinėliu, susidedančiu iš kelių mažų vagonų. Kai norėjome šita priemone pasinaudoti ir įsėsti į vagoną, policininkas mus sulaukė, sakdamas, kad tas vagonas yra skirtas moterims ir vyrams ten greičiausiai uždrausta įeiti. Kai keleviai — vyrai buvo sudodinti ir jiems skirtas vagonas ir uždaryti, policija atidarė moterų vagonus ir ten jas susodino, stropiai prižiūredami, kad nepatektų joks vyras. Po šitokios kelevių izoliacijos policija leido mašinistui švilpti išvažiavimą.

Persų turgavietėje

Persija jau ne nuo šiandien viso pasaulio politikų lūpose ir spaudoje nuolat linksnuojamas žodis. Persija — židinys būsimiems stambaus kalibro įvykiams. Persija — D. Britanijos didysis rūpestis. Persija — kraštas, kuriame šiomis dienomis vyko broližiškos rūšės. Tačiau čia nekalbėsime apie tuos visus žibalo ir politikos reikalus. Dažnam mūsų skaitytojui iš viso Persija yra žinoma tik tiek, kad Anglijoje (ir Lietuvoje) žinomi persų kilimai ir gramofono plakštelės — „Persų turgavietė“... Tad sėskime ant persų kilimo ir nusileiskime Teherano turgavietėje pasižvalgyti, kaip ten gyvena pilkasis pilietis toje garsioje „persų turgavietėje“. Bet, kadangi dabar Teherane tebevyksta neramumai ir, ko gera, sutriuškintas, sumaltas ir suslėgtas iki galimo minimumo, bet galva buvo ir kyšojo virš kitų galvų.

— Tas Picasso yra didžiausias Vakarų civilizacijos menininkas, — aiškino Trajanas.

— Nieko, visiškai nieko negirdžiu. Kad kaip nors galėčiau pagauti oro nors viena... nosies... puse... Padėk, Trajanai... Prašau gelbėti mane... aš mirštu...

Trajanas mėgino surasti jam šiek tiek vietos. Jo galva buvo įspausta į Trajano krūtinę.

— Picasso piešė tavo portretą toki, koks tu dabar esi šitame sunkvežimyje, seni!

— Mano portretą? — paklausė Jonas. Aš nieko negirdžiu. Mano ausys yra užslėgtos.

— Taip, tavo portretą, — tėsė Trajanas. — Visiškai panašų kaip fotografija. Septyni vyrai užimantieji tą pačią erdvę tuo pačiu laiku. Vienas turi penkias kojas, — kitas — tris galvas, bet neturi plaučių. Tu turi balsą, bet neturi burnos, tuo tarpu kai aš nieko neturiu išskyrus galvą. Galvą kybančią ore virš sunkvežimio. Tą pavėkslą aš pirmą kartą mačiau Paryžiuje. Jis man labai patiko, bet aš tasyk nežinojau jo turinio, nesupratau, kad jis vaizduoja. Ir tik dabar aš galiau atpažinti, kad tai buvo šito sunkvežimio paveikslas nutapytas nepaprastu tikslumu ir panašumu. Nė viena smulkmena nebuvo praleista! Jis taip yra nutapęs ir mūsų stovyklos paveikslą. Jo piešiniai visiškai nesiskiria nuo fotografijų — taip realu, kaip ir gyvenime. Picasso yra tikras genijus.

Sunkvežimis nuvažiavo į naktį.

(A. L.).

sužinoję, kad esame iš — D. Britanijos, gali iš viso mums neleisti nutūpti, paklauskime tad, ką pasakoja ten buvęs taip pat pilkasis DP. (Ir kur jie nebuvo!)

... Buvo tai paprasta turgaus diena, kada pasukome pro angštus, mozaika papuoštus vartus į siaurą gatvelę, kurios abiejose pusėse išsirikiavusios mažos krautuvėlės. Virš mūsų galvų riogso stogas, neperleidžius saulės spindulių. VISOJE turgavietėje buvo prieblanda, tik kaikuriose vietose degė žibalinės lempos. Ypač ten, kur pirklys skaičiavo pinigų, arba ten, kur tikrino smulkų rankdarbi, išraižytą sidabrinuose induose.

Aplinkui išdėstytos prekės: ant stalų ir suolų plonyčiai šilko audiniai, margaspalvės skaros, šventojų Kermano kilimai, storos vilnonės antklodės, kailiai, kupranugario vilnos apsiaustai, brangakmenys, sidabro išdirbiniai ir smulkūs dramblio kaulo rankdarbiai.

Gatvių sankryžoje, ant mažo kilimėlio sėdi senis su ilga širma barzda, greta jo du jaunuoliai vikriai stumdo rutuliukus skaitliukuose. Senis stebi stumdomus rutuliukus ir šypsodamasis užrašinėja didelėje knygoje skaitlines. Buhalteris.

Prie nedidelės stiklo spintelės stovinėja dvi jaunos persės, apsirengusios ilgomis, juodo žvilgančio šilko suknelėmis. Degančiomis akimis žiūri į spintelėje išdėstytas apirankes ir žiedus ir nuolat baksnoja į stiklą pirštais. Viena jų, paėjusi nuošaliau, atraišioja odinę tarbelę ir skaičiuoja ant delno pažertus sidabrinus. Pirklys, kuris iki šiolei sėdėjo čulpdamas ramiausiai ilgą pyypkę, pasikėlė nuo kilimo ir įsistojo į šliures, priėjo prie merginų. Mažu rakteliu atrakinęs spintelę ir paėmęs vieną apirankę palaikė ją ant savo delno ir vėl užrakino. Pats, kaip nieko dėtas vėl susirangė ant savo kilimėlio. Po ilgų ir piktų derybų pagaliau merginoms pavyko apirankę įsigyti.

Eidami siauromis Teherano gatvelėmis priėjome aikštę, kurioje stovėjo maldykla. Aplinkui maldyklą buvo prisidė daugybė elgetų, kurie garsiai aimanuodami šaukėsi Allahą liudininku jų skurdo ir vargo ir jo vardu keikė praeivius. Turtingesnieji pirkiai numesdavo jiems smulkių pinigėlių, kuriuos jie kapstė dulkėse. Kai norėjome padaryti nuotrauką, mums ūmai apsupo pikta kumštėmis grąsinanti minia. Vėliau mums papasakota, kad prieš keletą metų buvo nužudytas Amerikos konsulas už tai, kad norėjęs nufotografuoti mahometonų tikybines apeigas.

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL. 8481

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$5.000 įmokėti, \$ 16.000; Landsdowne-Bloor; 10 k., mūrinis, nepeiranami k., atskiras, mod. virtuvės ir vonios, dvigubas garaž., nėra skolų, labai ger. stovyje, reta proga.

\$1.500 įmokėti, \$ 6.000; Do vercourt-Dundas; 7 k., ga ražui vieta, pilnas rūšys, viena skola.

\$2.500 įmokėti; Dovercourt -Hallam; 7 k., mūr., atsk., moder. virtuvė, 2 garažai.

\$4.000 įmokėti; Beatrice-College; 9 k., mūr., 2 mo dernios virt., alyvos šild., labai gerame stovyje, ga ražas, be skolų.

\$3.000 įmokėti, \$ 12.500, High Park; 6 k., mūrinis, „iš pirmų rankų“.

\$19.500 pilna kaina; High Park, 11 k., 3 virtuvės, mūr., dvigub. garažas, ats kiras, 2 vonios, labai pui kus iš vidaus, tiek išorėje. Dėl įmok. dar nesusitarta.

\$3.000 įmokėti, \$14.000, H. Park; 10 k. ir krautuvė, mūrinis, 2 garažai.

Kaina dar nesusitarta, tik gautas pardavimui High Park raj. retos vertės namas, 17 k., žaidimų k. su baru, 2 garažai, labai geras mūras, ats., visi įrengimai pirmos vertės. Gal eis už apie \$22.000, su pa lyginti nedideliu įmokeji.

\$3.000 įmokėti, 7 k. Ossing ton-Bloor, mūr., atsk., mo derni virtuvė, 2 labai ge ri garažai, pritaikyti auto mechaniko darbui namuose. Nėra skolų.

\$3.500 įmokėti, St. Clair-Eglinton, 5 k. mod. bungalow su 3 k. apartmentu rūsy, kuris apmoka visas skolas. Garažas.

\$4.000 įmokėti, \$ 16.000. Apie 15 mylių už Toron to; gazolino stotis ir ga ražas, su visais įrengimais. Atskiras namas iš 7 k. gy venti; proga automecha nikui.

Turime pasiūlymų: įvairiausių biznių, farmų, gazolino sto cių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačių informacijų, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL. 8481 Namų ME 0667

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu riu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžia-gų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTOMOBILIŲ ir SUNKVEŽI-MIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10--13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMO-BILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!**Imperial Auto Collision**

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

Biuro telef.

vienas blokas į pietus

JU 4773

nuo St. Clair

Namų CE 1-3444

TORONTO, Ont.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMAS

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUO

DAMI PASITARKITE SU

MŪSŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

J. VALEVICIUS

913 MAIN St. East, HAMILTON, Ont. Tel. 9—4121

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

CENTRINĖ ĮSTAIGA 1172 BAY St., TORONTO, Ont.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO OL 6321, BUTO LA 6338

TORONTO

NESUTINKA SU TIKRENYBE.

„Tėviškės Žiburiai“ 1953 kad kredito kooper. „Param. rugp. 6 d. patalpino straipsnį mos“ valdomuosius organus nį: „Aktyviai veikia Lietuvių sudaro rimti visuomenėje tu-bankas Toronte“, kur rašoma, rintieji gerą vardą bei pasi-tikimą asmenys. Šis straips-nis nevisai sutinka su tikreny-be, būtent: to banko credito komiteto pir., 1947 m. būda-mas Anglijoje, West Wrating prie Cambridge D-P pereina-mojoje stovykloje, dirbo dar-bo paskyrimo įstaigoje, buvo išdidus, nesukalbamas, lietu-vius skirstė į blogiausius dar-bus, prašant būti vertėju at-sisakydavo. Kitaip elgdavosi su svetimaučiais: jiems buvo malonus, skyrė geriausias dar-bus bei teikė kitus patarnavi-mus, ypač mėgo ukrainiečius.

PERKANT — PARDUODANT

NAMĄ AR BIZNĮ

KREIPKITĖS Į LIETUVISKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL - ESTATE

& BUSINESS BROKER

1333A DUNDAS St. W., TORONTO

Tel. OL. 8443

Visais namų pirkimo - pardavimo reikalais suteiks Jums informacijų ir mielai patarnaus mūsų agentai

F. JONYNAS

V. JUCAS

Tel. įstaigos OL 8444

Biznio telef. OL 8444

Namų OL 2636

Namų telef. OL 6718

P. DAMBRAUSKAS

Telef. įstaigos OL 8443

Namų JU 6198

Mes taip pat tarpininkaujame pirkimo - pardavimo dokumentų sudaryme bei morgičių ir paskolų reikalais.

JOHN J. ELLIS

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS..

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausį namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų nau-jojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klien-tams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

„Tėviškės Žiburiai“ 1953 kad kredito kooper. „Param. rugp. 6 d. patalpino straipsnį mos“ valdomuosius organus nį: „Aktyviai veikia Lietuvių sudaro rimti visuomenėje tu-bankas Toronte“, kur rašoma, rintieji gerą vardą bei pasi-tikimą asmenys. Šis straips-nis nevisai sutinka su tikreny-be, būtent: to banko credito komiteto pir., 1947 m. būda-mas Anglijoje, West Wrating prie Cambridge D-P pereina-mojoje stovykloje, dirbo dar-bo paskyrimo įstaigoje, buvo išdidus, nesukalbamas, lietu-vius skirstė į blogiausius dar-bus, prašant būti vertėju at-sisakydavo. Kitaip elgdavosi su svetimaučiais: jiems buvo malonus, skyrė geriausias dar-bus bei teikė kitus patarnavi-mus, ypač mėgo ukrainiečius.

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS (Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 vv. ir pagal susitarimą.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai angliais arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moder-niškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įren-giami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis. ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽY-MIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUO-MENĖJE. PAS MŪŠ DIRBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VI-SUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PA-TARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis,

mielai jums patarnausim!

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJĀ IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telef. EM 6-5798.

DĖMESIO!

K. L. B. St. Catharines apylinkė š. m. rugsėjo mėn. 26 d. 3 val. po pietų, GARDEN CITY BEACH, Weller Parke, St. Catharines, vasaros sezono uždarymui, ruošia

gegužinė

ŠOKIAMUS gros gera muzika, veiks turtingas BU-FETAS su įvairiais gėrimais ir užkandžiais. Esant lietingam orui, šokiai vyks jaukioje salėje. Kviečiame St. Catharines ir kitų kaimyninių apylinkių visus tautiečius nepraleisti progos linksmai pašokti gražioje Ontario ežero pakrantėje.

Apylinkės V-ba.

St. CATHARINES, Ont.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS.

Rugsėjo 12 d. St. Catharinė įvyko tautos šventės minėjimas. Programa susidėjo iš paskaitos, kurią laikė torontiešis p. Jokubynas ir meninės dalies, kurią išpildė Rochesterio lietuvių bendruomenės choras, vadovaujamas muziko Armono ir tautinių šokių grupė, vadovaujama Stasio Ilgūno.

Paskaitininkas p. Jokubynas į Kanadą yra atvykęs prieš 27 metus. Savo paskaitoje mažiau kalbėjo apie rugsėjo 8 d. istorinę reikšmę, bet daugiau šių dienų aktualiais lietuvių išlaikymo klausimais. Pabrėžė, kad lietuvių išlaikyti reik išnaudoti visas galimybes: kur naudinga malda, reik naudoti ji, kur naudingos kitos priemonės, reik naudoti jos. Sios p. Jokubyno mintys labai gražus pavyzdys ir kai kuriems St. Catharinės lietuviams tamsu.

RASTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis. Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiąsias rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaupome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orą derį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Idomiausia programos dalis buvo Rochesterio lietuvių choras ir tautiniai šokiai. Šokėjai labai gražiai išpildė lenčiųgėlį, blėdingėlį ir aušrelę. Choras padainavo liaudies dainas. Tamus seselė, lopšinė ir pempel-pempel. Kompozitorius: Žilėvičius — laisvės daina, Strolis — valiok dalgelė, Simkaus — apynėlis ir Gudavičius — kur giria žaliuoja. Kai kurios dainos reikėjo pakartoti.

Choro sudėtis įdomi. Jame dalyvauja 17—18 metų jaunuoliai ir Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyviai — savoriai kūrėjai. Yra ir prieš 3—4 metus nemokėjusių lietuviškai, šiandien jų nepažinsi, kad jie ne iš mažens ta kalba kalbėjo. Taigi menas galingas ir stebuklingas. Ta jo galybė šiuo atveju pasireiškia, gal būt, dėl to, kad šis meno vietas yra muziko Armono vadovaujamas. Laimingas Rochesteris turėdamas tiek gražaus jaunimo ir tokius vadovus, kaip p. Armoną ir p. Ilgūną.

St. Catharinė tikisi šiais metais dar kartą sulaukti mielus rochesteriečius. Reik manyti, kad sekantį kartą ir St. catha

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukr.—\$2.60
B. 20 sv. cukr.—\$4.70
Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv.kv. miltų\$2.50
B. 20 sv. kv. miltų\$3.90
E. 9 sv. kiaul. t. \$ 5.25
Siunt. Nr. 11—\$ 6.50
5 sv. cukraus

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaul. taukų

Rugsėjo 13 d. St. Catharinė buvo lietuviškos pamaldos. Jas laikė tėvas Petras Baniūnas. Pamokslas buvo pritaikytas 8 rugsėjo. Per pamokslą atsiveikino su parapijiečiais, nes jis, dvejus metus išbuvo St. Catharinė, iškeliama į Torontą.

„NL“ ADMINISTRACIJA
prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiaul. taukų
1 sv. šokolado
1 sv. kavos

Siunt. Nr. 19—\$ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos

Siunt. Nr. 22—\$ 5.50
3 sv. gr. kiaul. taukų
3 sv. rūkytų lašinių
3 sv. cukraus
1 sv. šokolado

WELLAND, Ont.

BUS LITERATŲ ROS VAKARAS.

Šių metų spalio mėn. 3 d. si Vasario 16 Gimnaziją, tuo (šeštadienį), slovakių salėje, dvigubai nelaiminguosius, kurie netekę gimtojo krašto, kar NOS — LITERATŲ ROS vakaros. Programą išpildo: rašytojas Vytautas Kastytis, solistai Vaclovas Verikaitis ir Anastazija Šcepavičienė, akomp. Stasys Gailevičius ir Danutė Šcepavičiūtė.

Mielas broli ir sese, savo atsilankymu į šį koncertą parem

Rengėjai.

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI

BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALESI IŠSIAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARIMĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

4337 Verdun A., Verdun YO 3323

Alcide Blais,

29—4ieme Av., Ville Lasalle. TR. 7849.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

REGINA, Sask.

UŽSIMUŠĖ LIETUVIS.

Naujas Reginos lietuvis, Stasys Dagilis, rugsėjo 13 d. vyko geležinkelioose, lėntjūvėje, damas motociklu Douglas ir paskutiniu laiku statybininku, Macdonald gat. sankryžoje su Industrial Constr., Ltd., Regina, Sask.

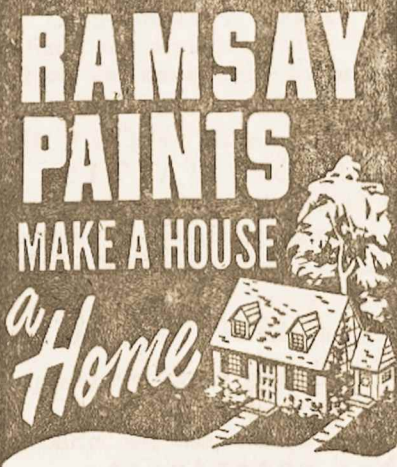
Velionis buvo atviras, ramus būdo, mėgo pasakyti tie

Velionis kilimo iš Garliavos miestelio, Kauno apskrities. Prieš bolševikų okupaciją tarnavęs Kauno ugniagesių komandoje. 1940 m. bolševikų buvo suimtas ir kalinamas Kauno ir Minsko kalėjimuose. Prasidėjus rusų vokiečių karui, 1941 m. išėjo į laisvę. Tačiau neligai teko Stasiui laisve džiaugtis, nes po kelių mėn. vokiečių buvo išvežtas Vokietijon prievartos darbams, kur išbuvo ligi karo pabaigos. Karui pasibaigus, atvyko Ka-

— Šveicarijos laikraščio „Tribune de Lausanne“ viena. yra lietuvis Alg. Narakas.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492 SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

There is a RAMSAY PAINT for INTERIOR or EXTERIOR USE!

in FLAT SEMI-GLOSS GLOSS FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

CROSLEY RADIO ir TELEVIZIJA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

MYERS COAL Co Ltd. HamiltonVISŲ RŪŠIŲ KURAS IR ĮVAIRŲS APSILDYMO
ĮRENGIMAI BEI PATAISYMAI.Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas,
garantuota prekių kokybė.
Kreiptis pas lietuvių atstovą.**JUOZAS KARUŽAS**

147 Grant Ave.

Telef. 7-477-8.

HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS MEGEJŲ**TEATRAS „AUKURAS“**š. m. rugsėjo mėn. 26 d. parapijos salėje (58 Dundurn
St. N.) stato V. M. Putino trijų veiksmų dramą**VALDOVAS**

Spektaklio pradžia 19 val. Po vaidinimo šokiai.

„Aukuras“.

HAMILTON**HLDMT AUKURAS**

Ši šeštadienį, sezoną atidaro M. Putino 3-jų veiksmų drama „Valdovas“, parapijos salėje: 58 Dundurn N. Pradžioje: 7 val. v. Po spektaklio — šokiai.

Gegužinė laive

šeštadienį sutraukė per 120 svečių. Pasitaikiusi lietinga diena, neleido atvykti daugeliui apylinkės lietuvių.

Pasibaigus tabako

nuėmimo derliui, į Hamiltoną grįžo daugelis lietuvių, parsiveždami neblogą uždarbį.

Pamaldų metu,

padaryta rinkliava Hamiltono lietuvių parapijos bažnyčioje 16 Vasario gimnazijai paremti, davė 142 dol. Tradicinis literatūros vakaras yra rengiamas T. Fondo Hamiltono sk. spalio 10 d. rumu-

nų salėje. Be kanadiečių lietuvių rašytojų, vakaro programoje taip pat dalyvaus iš New Yorko aktorius H. Kačinskas. Lietuvių parapijos bažnyčioje užsakai paskelbti Romualdo Giedraičio su Gražina Vyšniauskaite.

Šio sekmadienio naktį

vėl grįžtame prie žiemos laikų. Rugsėjo 27 d. 2 val. ryto laikrodžiai yra pasukami visą valandą atgal. Dirbantieji nakties metu bus atlyginti už 9 darbo valandas.

Pamaldos lietuvių bažnyčioje bus pagal naują laiką.

Kanados šachmatų meistris hamiltonietis P. Vaitonis, įvykusiose šio krašto šių metų pirmenybėse Winnipege, laimėjo 3-čią vietą. Pirmoji atiteko torontiečiui Andersonui. P. Vaitonis Hamiltono dienraš-

tyje „The Hamilton Spectator“ veda šachmatų skyrių.

Hamiltono šeštadieninė mokykla,

pereitą šeštadienį, pamaldomis pradėjo naujus mokslo metus. Ši šeštadienį jau pradedamos reguliarios pamokos.

Visi tėvai, naujai atvykę į Hamiltoną, prašomi savo mokyklinio amžiaus vaikus, užregistruoti pas mokyklos vedėją J. Mikšį, 18 Barton St. W., telef. 3-8593, o taip pat ir visi seni Hamiltono gyventojai, kviečiami visus vaikučius leisti į vietos lietuvišką mokyklą.

Pradžios mokyklos mokinių

skaičius Hamiltone pasiekė 32. 200 skaičių. Palyginus su pernai metais, Hamiltone padidėjo 1.600.

Per katalikų organizacijų

atstovų suvažiavimą Hamiltone, spalio mėn. 4 d. Capitol kino — teatre su programa pasirodys Hamiltono „Rūta“ choras ir tautiniai šokiai. Kbr.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Hamiltono, St. Paul liuteronų bažnyčioje, Gore & Hughson gatvių kampe, rugsėjo 27 d. 1 val. Dr. M. Kavolis.

LABAI GEROM SĄLYGOM,

dėl senatvės, parduodama tabako farma, netoli nuo centro plento, einančio į Torontą. Žemės plotas 180 akrų. Tabako sodinama 75 akrų. Kita žemė gero miško. Tabakas užauga labai geras.

Tabako derlių galima matyti vietoj. Labai geri trobesiai. Metinės pajamos daugiau kaip

15 tūkstančių dolerių.

Farmos adresas: F. B. Kelly, R. R. 2, West Lorne.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESELES, UŽUOLAIIDAS ir kt. NEAUGSTOS KAINOS. 288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobénaitė-Puniškienė.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKISKI IR MOTERISKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.

5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

BELLAZZI — LAMY, INCTR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Dury, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.**Dr. Roman Pniewski**Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.**GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS****D. E. BELANGER & SONS**

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville LaSalle. TR 4588.

KAS SKAITO„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!**Jono LADYGOS baldų studijoje**

„ARTIS“

priimami užsakymai ir patisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas TR. 0952

LETHBRIDGE, Alta.**RUDENEJANT.**

Lethbridge jau įžengė į rudens mėnesius, skuba nuimti javus, kurie ypatingai šiais metais užderėjo, tik visa bėda, kad kol kas gali parduoti nuo ekerio tik 3 bušelius. Javų pilti laukuose didžiausios krūvos. Kukurūzai-kornai ir cukriniai runkeliai taip pat ypatingai geri ir už juos gaunama gražaus pinigų.

Lethbridge miestas per metus žymiai padidėjo, nes savaitėmis išdygsta nauji pastatai. Didžiausios bendrovės, pajutusios, kad ūkininkai prasigvena (nes iš prerijų padarė gana derlingą žemę, tinkamą įvairiausiui augalui, dirbtinai drėkinant didelius plotus), stato sandėlius, o nuskurę visokie vertelgos ir biznierių atsigavę didina parduotuves ir stato naujas. Taip Eaton Lethbridge skyrius paskyrė 2 milijonus dolerių padidinti parduotuvių eilę kitų. River bar, kur pavasarį buvo potvynio paliesti, visus baigia iškelti į saugesnes vietas. Už senus namus miesto valdyba sumoka pinigų ir vietoj sudegina.

Bedarbių šiuo metu nėra. Anglių kasyklos irgi pradėjo

dirbti normaliai. Prie derliaus nuėmimo reikalaujama daug darbininkų, į renavimo fabriką net iš Medilino Hett buvo atvežta, nes vietoje neužteko.

Kitos žinios.

Lethbridgen šiais metais atvyksta daug atostogaujančių, kurie lanko gražesnes vietas. Iš Treller lankėsi Andrius Ambrozevičius, iš Edmontono Ro senbergas, (Šimonio brolių) ir daugiau iš Colman, Natale ir kitų vietovių.

Į Ameriką išvyko nuolatiniams apsigyvenimui pas savo vyrą Jūrātė Arelytė, Cartter. Dokumentus sutvarkyti užėmė apie 10 mėnesių.

Ligoniniai.

Gana sunkiai buvo susirgęs Jonas Zdanis, bet jau baigė pasitaisyti.

Mirimai.

Spalio mėnesį pasimirė Vlas Bitė, 56 m. amžiaus, kilimo nuo Šiluvo, senas emigrantas. Paliko pusseserę, kuri gyvena Toronte, ir Lietuvoje turėjo brolius ir tėvus. Dar keletą dešimčių dolerių paliko, bet kai testamentą nepalik, tai greičiausiai jie bus nusavinti. St. P.

LONDON, Ont.**VIENĄ DIENĄ DVI NELAIMĖS**

Pp. Dragunevičiai netoli Londono nusipirko gražų 200 acų tabako ūkį. Tabakas užaugo, derlius geras.

Bebaigiant skinti paskutinius lapus, rugsėjo 13 dieną p. p. Dragunevičius ištiko dvi nelaimės: iš ryto nugaišo karvė, o už kelių valandų užsidegė tabako džiovykla (kiln). Sudegė joje džiovinamas tabakas,

reiks ir naujos džiovyklos. Nuostolių per porą tūkstančių dolerių.

Parama artimui.

Neseniai keli Londono lietuviai, atsitiktinai sužinoję, kad pateko sunkion materialinės padėtin A. Duoblienė, kartu su jais gyvenusi mažoji Hammerwego stovykloje, Vokietijoje, sumetė po truputį ir nusiuntė nors mažai skolų daliai apmokėti.

P. Duoblienės vyras, agronomas Duoblys, išvežtas Sibiri.

K. L. B. ŠVIETIMO KOMISIJOS INFORMACIJA Nr. 12

Paskutiniame šios kadencijos švietimo Komisijos posėdyje svarstyta:

1. Solidarizuojant su Krašto Valdyba, nutarta atsistatydinti ir tuo duoti progos Kr. Tarybai, susirenkančiai į sesiją š. m. spalio mėn. naujai šv. K-ją rinkti.

2. Svarstytas ir priimtas šv. K-jos statuto projektas, kuri galutinai priims Tarybos suvažiavimas.

3. Svarstyta ir priimta karaliaus Mindaugo vardo vasaros vaikų stovyklos finansinė apyskaita. Pavesta K-jos išd. J. Mikšui paskelbti apyskaitą spaudoje.

4. Svarstytos galimybės pirkti ūkį vasaros vaikų kolonijai. Šis klausimas nutartas atidėti po Tarybos suvažiavimo.

5. Paaškęjus, kad programą pavyko atspausdinti pigiau, nutarta jas pardavinėti ne po 1 dol., kaip anksčiau buvo skelbta, bet po 50 centų.

6. K-jos adresas tarpurūšių lieka senas: Mr. J. Gaižutis 135 Gorevale Ave., Toronto, Ont.

K. L. B. švietimo Komisija.

Atkelta iš 3 pusl.

signatarms; dėkome partizanams; nulenkime galvas mardėjantiems tautiečiams vergų stovyklose, — dėkome savo Motinai Lietuvai, kuri mus pagimdė.

1941 m. per masinius tremimus. Duoblienė išlaiko ir savo senutę motiną, kuri taip pat serga.

Kaip žinoma, keliolika buvusių Hammerwego - Weiden stovyklos lietuvių dabar gyvena Hamiltone. Jei ir jie norėtų truputį p. Duoblienę paremti, būtų labai gera. Paduodu jos dabartinį adresą.

Adelė Duoblienė, 1710 W. 67 Street, Chicago 36, Ill. L. E-tas.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINĄ AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITĖS AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.**Lietuviška moterų kirpykla**

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Flitzroy 3292.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTITIKIMUS. BENDRAI SAŽINGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 236g

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERISKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PASTŲ (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

Jėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

Moteriškų ir vyriškų rūbų siuvėjas MAMERTAS MAČIUKAS

KOSTIUMAI:

VYRIŠKI SU 1 PORA KELNIŲ IR MOTERIŠKI SU
1 SIJONU \$ 65.00 — 69.50 — 79.50

Extra pora kelnų \$ 15.00 — 20.00

UŽSAKYMAI PRIIMAMI ir iš KLIENTŲ MEDŽIAGŲ.

DARBAS ĮSKAITANT VISUS REIKIAMUS PRIEDUS \$ 40.00 —

PALTAI:

RUDEINIAI — VYRIŠKI ARBA MOTERIŠKI
\$ 65.00 iki \$ 69.50

ŽIEMINIAI VYRIŠKI ARBA MOTERIŠKI
\$ 79.50 — 90.00

Adresas: kampas MOUNT ROYAL ir BREBEUF, Montre
al (vienas blokas į rytus nuo De la Roche), įėjimas: 4504
Brebeuf St. Tel. FR 9141; Resė tel. RA 2—1726.

MONTREAL MŪSŲ SPORTAS TORONTO

MONTREALIO UNIVERSITETE

lituanistikos ir slavistikos studijoms dar galima užsiregistruoti iki rugsėjo 26 dienos.

Nuo šio semestro lituanistikos skyriui pradeda vadovauti Dr. S. Daukša, kuris skaitys universitete ir Lietuvių civilizacijos kursą.

Lietuvių literatūros paskaitas, kaip ir praėjusią semestrą, skaitys Dr. H. Nagys.

Šia proga primenama, kad įsirašantieji į Montrealio Universiteto Slavų Institutą (kurio ribose tebeveikia lituanistikos skyrius) turi galimybę šalia lituvių civilizacijos ir literatūros paskaitų, išlausyti bendrinius geografijos, istorijos, svetimų kalbų kursus ir įsigyti diplomą su šalutiniiais praktiniais dalykais, užtikrinančiais tarnybas valstybinėse įstaigose, bibliotekose, augstosiose mokyklose etc.

Numatytas lituanistikos skyriaus praplėtimas bus vykdomas energingai toliau. Pradedami pasitarimai su latviais ir numatoma jų dėstytoją įtraukti į sąstatą nuo sekančio semestro pradžios.

Bus daroma pastangų lietuviams studentams parūpinti stipendijų iš Free Europe centro Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Lietuvių visuomenė ir akademiškai prašomi šį svarbų tautinės kultūros darbą paremti, įstojant studentais arba laisvais klausytojais.

Informacijų prašoma teirautis arba pačiam universitetui (nuo 7 iki 8,30 vakaro Slavų Instituto raštinėje) arba telefonu G 7128.

LITUANISTIKOS SKYRIAUS VADOVYBĖ MONTREALIO UNIVERSITETE. AUGŠTESNIEJI LITUANISTIKOS KURSAI

pradeda savo darbą rugsėjo 26 d. šeštadienį, 9 val. ryto A. V. parapijos patalpose, Verdun. Kursų direktoriaus pakeičia A. Ališauskas, kuris dėstys ir lietuvių kalbą. Lektoriais pakeičia: lietuvių literatūrai Dr. H. Nagys, Lietuvos istorijai V. Jonynas, Lietuvos geografijai J. Kardelis, teatro vaidybos ir dailiam pradedama savo darbą rugsėjo 26 d. šeštadienį, 9 val. ryto A. V. parapijos patalpose, Verdun. Kursų direktoriaus pakeičia A. Ališauskas, kuris dėstys ir lietuvių kalbą. Lektoriais pakeičia: lietuvių literatūrai Dr. H. Nagys, Lietuvos istorijai V. Jonynas, Lietuvos geografijai J. Kardelis, teatro vaidybos ir dailiam

ISNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS, su centriniu aliejiniu šildymu ir kitais patogumais. 7659 Central St. Ville Lasalle.

REIKALINGOS MOTERYS

viena virėja, kita namų ruošai kalbančios angliskai.

Apie sąlygas pasiinformuoti galima telefonu GR 7128 kasdien nuo 7 val. vakaro.

ISNUOMOJAMAS kambarys 2 asmenims, LA 6726.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

prima: 9 a. m. — 10 p. m.

5303 Verdun A., Verdun,

Telef.: TR 4547.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.

Tel. CH. 7236

NUTARĖ STREIKUOTI

Dominion Bridge Co. darbiniai, nes nesutarė dėl reikalavimo pakletį valandinį darbo atlyginimą 10 ct. ir numazinti laiką iš 42 į 40 valandų.

LANKĖSI NL REDAKCIJOJE.

Mūsų tautiečiai Vl. Sodeika ir Alfonsas Petkevičius, dirbę Norandoje, bet prasidėjus streikui, persikėlė į Kanados pietus, dabar atvyko vėl į Montrealį. Jie yra dirbę drauge su lietuvių katastrofos dalyviais ir matė tą jų katastrofą, apie kurią ir pasakoja.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.

PARAPIJOS TARYBA.

LANKĖSI SVIESOS ORGANIZACINIAIS REIKALAIS

Į Toronto buvo atskridęs iš Čikagos teisininkas Vilijus Pikt kunigis, kuris pastoviai gyvena New York'e, „Šviesos“ organizaciniais reikalais. Šia proga jis aplankė ir savo draugų, studijų kolegų bei pažįstamų gausų būrį. Jo rūpestis yra praplėsti „Šviesos“ veiklą Kanadoje.

J. J. J.